

ئۇيغۇر يېمەك - ئىچىمەك مەدەنلىيىتى

توخۇ گۆشى قورۇملىرى

پىلانلىغۇچى: ئەكىبر ئەلى

تۈزگۈچى: مەختەجان روزى

مەسىئۇل مۇھەممەررەز: ئەكىبر ئەلى

گۈزەل سەنئەت مۇھەممەررەز: مىرزات ئابدۇللا تاجى

مەسىئۇل كورىپكتور: زەمسىرە پىدائنى، سەننۇر ئىبراھىم

فوتوگراف: مىرزات ئابدۇللا تاجى، مۇختەنر مجىت

كومىيەتپەردا: جۈرئەت ھاشىم، مىرزات ئابدۇللا تاجى

نەشر قىلىپ تارقاتقۇچى: شىنجاڭ خالق نەشرىيەتى

ئادرېسى: ئۇرۇمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 - نومۇر

تېلېفون: 0991-2827472

پۇچتا نومۇرى: 830001

ساتقۇچى: جايىلاردىكى شىنخۇ كىتابخانىلىرى

باسقۇچى: شىنجاڭ يىلوڭ مەتبىئەچىلىك چەكلەك شىركىتى

فورماتى: 1230 × 880 مىللەمتىر 1/32

باسمما تاۋىقى: 3.75

نەشرى: 2007 - يىلى 7 - ئاي 1 - نەشرى

باسمىسى: 2008 - يىلى 8 - ئاي 2 - بېسىلىشى

تىرازى: 5001 - 10000

كتاب نومۇرى: 5 - ISBN 978 - 7 - 228 - 11028

باھاسى: 12.00 يۈمن

تۇشۇشلىق قۇزۇمىلىنىڭ

كىرىش سوْز

يېمەك - ئىچمەك - ئىنسانىيەتنىڭ مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشىدىكى ئەڭ
مۇھىم ئامىل. ئىنسان كۈندىلىك تۇرمۇشتا يېمەك - ئىچمەكىسىز يەنى ئاش -
تاماقسىز ياشىيالمايدۇ، ئىنسانىيەتنىڭ ئىپتىدائىي ھالىتىدىكى ئۇزۇقلىنى.
شى پەقەت مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇش، يەنى ئاچلىقتىن ئۆلۈپ قالماسلىق ئۇچۇنلا
بولسا، ئىنسانىيەت مەدەنلىكتىنىڭ تەرەققىي قىلىشىغا ئەگىشىپ ئۇزۇقلى.
نىش مەۋجۇت بولۇپ تۇرۇشتىن باشقا يەنە بىر خىل تۇرمۇش لەززىتىگە ئايى
لانغان. شۇ ۋەجىدىن ئادەملەر ھەر خىل ئۆسۈملۈك، زىرائەتلىرىدىن پايدىلىك
نىپ، ئۆزىنىڭ ئاغزىغا تېتىدىغان، كۆزىگە چىرايلىق كۆرۈنىدىغان، بۇرنى
خا مەززىلىك پۇرایدىغان تائامىلارنى ئىجاد قىلىپ، ئۇنىڭدىن ئۆزىنىڭ فىزى -
ئۇلوگىيلىك ئازىزۇسىنى قاندۇرۇپ كەلدى ۋە ئۆزىنىڭ روھىي دۇنياسىنى
خۇش قىلىپ كەلدى. كېيىنچە ئىنسانىيەت تەرەققىياتنىڭ ئېھتىياجى
بىلەن يېمەك - ئىچمەك بازارغا يۈزلىنى، دەسلەپتە ئادىي ئاشخانىلاردىن
بارا - بارا تەرەققىي قىلىپ، ھەر خىل ھەشەمەتلىك رېستورانلار پىيدا بولدى.
دەسلەپتە ھەرقايسى جايىلاردىكى ئادەملەر ئۆز جايىلىرىدىكى بىرنەچە خىل
يەرلىك تائامىلارنى ئېتىش بىلدەنلا كۈپايمەنسە، كېيىنچە دۇنيادىكى ھەر
خىل مەدەنلىيەتنىڭ ئۆزئارا ئالماشىشى سەۋەبىدىن، يېمەك - ئىچمەكلىرى
ئۆزئارا ئالماشىپ، تۇرلىرىمۇ كۆپەيدى. بۇنىڭ بىلەن يېمەك - ئىچمەك -
دەنلىيەت بولۇپ شەكىللەندى.

ئۇيغۇرلار - يېپەك يولىنىڭ توگۇنى بولغان شىنجاڭدا ياشاپ كەلگەن
شانلىق مەدەنلىيەتكە ئىگە قەدىمىي بىر مىللەت. ئۇيغۇرلارنىڭ ياشاپ كەلگەن
جوغرافىيىلىك ئورنى، دىنىي ئېتىقادى، ئۆرپ - ئادىتى ئۆزىگە خاس يېمەك -

ئىچمەك مەدەنیيەتنى بەرپا قىلغان. ئۇيغۇرلارنىڭ قدىمىمكى يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتىدىن ئۇلارنىڭ چارقۇچىلىق ۋە دېھقانچىلىق بىلەن شو- غۇللانغانلىقىنىڭ ئىز نالىرىنى تايقىلى بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، ئۇيغۇرلار- نىڭ يېمەك - ئىچمەكلىرىمۇ ئالاھىدە تەرەفقىي قىلغان. ئىچمەك مەدەنیيەتنىڭ يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتى جۇڭگۇ يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتنىڭ كىبىي قىسىمى، جۇملىدىن شىنجاڭنىڭ يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتنىڭ مۇھىم تەركىبىي قىسىمىدۇر. ئۇيغۇرلار ئۆزلىرىنىڭ ئەئەنئۇرى يېمەك - ئىچ- مەكلىرىنى ساقلاپ قالغان ۋە ئۇنى بېيىتقان ئاساستا، قېرىنداش مىللەتلەر ۋە باشقا ئەللەر خەلقلىرىنىڭ يېمەك - ئىچمەكلىرىنىمۇ قوبۇل قىلىپ، ئۆزلەشتۈرۈپ، ئۆزىنىڭ يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتنى تېخىمۇ بېيىتىپ كەلمەكتە.

بىز خەلقىمىز بىلەن بىلەلە مۇشۇ ئېسىل نازۇنېمەتلەردىن ھۆزۈرلە. نىش ۋە ئاشىپەزلىك ھۇنرىنى ئۆگەنەمەكچى بولغان شاگىرتلارنى قوللانما بىلەن تەمىنلەش مەقسىتىدە، شىنجاڭدىكى ئاشىپەزلىك كەسپىنىڭ داڭلىق ئۇستىلىرىنى تەشكىللهپ، «ئۇيغۇر يېمەك - ئىچمەك مەدەنیيەتى مەجمۇئە». سى « دېگەن سەرلەتۈھىدە بىر يۈرۈش جەمئى 22 پارچە كىتاب تۈزۈپ چىقتۇق. كىتابلار تاماق تۈرى بويىچە تۈزۈلدى، ھەربىر تۈردىكى تاماق بىر كىتاب قىلىنىدى، ھەربىر كىتابتا 35 خىلدىن 40 خىلغىچە تاماق تونۇشتۇ. رۇلدى. چۈشىنىشكە ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، بىر خىل تاماققا كېتىدىغان خۇ رۇچلار، تاماقنى ئېتىش جەريانلىرى تېسىلىي تونۇشتۇرۇلدى، كۆرۈپ چۈشى. نىشكە تېخىمۇ ئاسان بولسۇن ئۈچۈن، تائامىلارنىڭ ھەم ئۇنى ئېتىش جەريان. لىرىنىڭ رەڭلىك رەسىمىلىرى بېرىلىدى ۋە بىر قىسىم تائامىلارنى ئېتىش جەريانى VCD پلاستىنلىكىسىغا ئېلىنىدى. ئۆگەنگۈچىلەر پلاستىنلىكىنى كۆرۈپ، مۇ ئۆگىننىۋالا لايىدۇ. بىز يەنە ئوقۇرمەنلەرنى مۇشۇ تائامىلارنىڭ ئۆزۈقلۈق قىممىتى، بەدەنگە بولغان پايدا - زىيىنى ھەققىدە يۈزەكى چۈشەنچىگە ئىگە

تۇرۇچۇش قۇرغۇصا

قىلىش مەقسىتىدە ھەربىر كىتابنىڭ ئاخىرىدا شۇ كىتابتىكى تائاملارغا كېتىدىغان خۇرۇچلارنىڭ تەركىبى ۋە خۇسۇسىتىنى قىسىقچە تونۇشتۇرۇپ ئۆتۈق.

ئاخىرىدا، ھۆرمەتلەك ئوقۇرمەنلەرنىڭ سەمىگە شۇنى سالماقچىمиз-كى، كىتابمىزغا كىرگۈزۈلگەن تائاملارنى ئېتىش ئۇسۇلى ئاساسەن ئىككى كىشىلىكتىن تۆت كىشىلىككىچە مىقداردىكى تاماقنى ئۆلچەم قىلىش ئاسا-سىدا تونۇشتۇرۇلغان، ئۇنىڭغا كېتىدىغان خۇرۇچلارمۇ ئاساسەن شۇ ئۆلچەم بويىچە بېرىلگەن. ئوقۇرمەنلەرنىڭ شۇ تائام ئۇستىدە مەشغۇلات ئېلىپ بار-غاندا كىتابتىن پايدىلانغان ئاساستا، ئەمەلىي ئەھۇالىغا قاراپ مەشغۇلات ئېلىپ بېرىشىنى، بولۇپمۇ تۇز ۋە ھەر خىل دورا - دەرمەكلەرنى ئىشلەتكەندە ئۆزىنىڭ مىجىز - خاراكتېرىگە قاراپ ئىشلىتىشىنى سورايمىز.

كىتابمىزدا بىزى سەۋەنلىكلىردىن ساقلىنالىمغان بولۇشىمiz مۇمكىن. كەسىپداشلار ۋە ئوقۇرمەنلەرنىڭ بۇ كىتابلارنى تېخىمۇ مۇكەممەل ئىشلىشىمiz ئۇچۇن سەممىي تەكلىپ بېرىشلىرىنى ئۇمىد قىلىمiz.

مۇندەرىتى

1	تۆخۇ قورۇقى
3	نان - تۆخۇ قورۇقى
5	تۆخۇ گۆشى قورۇقى
7	تۆخۇ - مۇچ قورۇقى
9	تۆت پاره تۆخۇ قورۇقى
11	چۈچۈملەن تۆخۇ قورۇقى
13	شىرنىلىك تۆخۇ قورۇقى
15	يەر ياخىقى - تۆخۇ گۆشى قورۇقى
17	دان - دان تۆخۇ گۆشى قورۇقى
19	دان - دان مۇچ - تۆخۇ قورۇقى
21	كۈنجۈتلۈك تۆخۇ گۆشى قورۇقى
23	قەلەمچە تۆخۇ گۆشى قورۇقى
25	مۇچ - تۆخۇ قەلەمچە قورۇقى
27	رەڭدار تۆخۇ گۆشى قورۇقى
29	تۆخۇ گۆشى - قوغۇن قورۇقى
31	چۈرۈك پۇتۇن تۆخۇ
33	چۈرۈك قانات
35	شىرنىلىك پۇتۇن تۆخۇ
37	ھورداق تۆخۇ
39	پەرداز چۈچە

توكۇچۇشى قورۇملىرى

41	تولڭى ماش ئۆيما - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
43	مايلىق يېسىۋېلەك - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
45	زەنجىۋىل - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
47	كاۋاۋىچىن شىرنىلىك توخۇ
49	كاۋاۋىچىن تەملىك توخۇ
51	ئۈزۈم - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
53	ئاناناس - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
55	توكۇ ھېسىپ
57	بادام - توخۇ گۆشى قورۇملىسى
59	شېشىقلق توخۇ گۆشى قورۇملىسى
61	سىدام توخۇ گۆشى
63	ئانا - بالا شادلىقى
65	ئاتىش توخۇ
67	قاق چۈجەك
69	كۆپ ئىستېمال قىلىنىدىغان مېۋە، كۆكتاتىلارنىڭ تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

تۆخۇ قوردىقى

大盘鸡

خۇرۇچلىرى: پوتۇن توخۇدىن بىر دانە، سۈيىغىدىن بىر كىلو 500 گرام، شاکال بەدىياندىن ئىككى گرام، زەنجىۋىل بەش گرام، كاۋاۋى-چىندىن ئىككى گرام، غولپىيازدىن 40 گرام، سامساقتىن 20 گرام، كۆكمۇچتىن 100 گرام، قۇرۇتۇلغان ئۇچلۇق قىزىلمۇچتىن 30 گرام، جياڭىۋ، شبکەر رېڭى، سېرىق ھاراق، تېتىتقۇ، تۇز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

- ئېتىش ئۇسۇلى:** 1. توخۇ گۆشىنى ياخاق چوڭلۇقىدا توغراب، تۇز، جياڭىۋ قاتارلىق دورا - دەرمانلارنى سېلىپ تەم كىرگۈزىمىز، كۆكمۇچ، غولپىياز، سامساقلارنى چوڭ - چوڭ توغرايمىز، قۇرۇتۇلغان قىزىلمۇچنى قىزىق سۇغا چىلاپ قويىمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، بەش دەرىجە چۈچۈتۈپ، توخۇ گۆشىنى سېلىپ، سېرىق ھاراقتىن ئازراق قۇيۇپ، رەڭگى قىزارغۇچە قورۇپ سۇ-زۇۋالىمىز.
3. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، غولپىيازنى سېلىپ، سارغاياندا

تىبائىتىم :

ئىسىسىق.

تۇخۇ گۆشى قۇرۇقلىرى

تۇخۇ گۆشى، چىلانغان ئۈچلۈق قىزىلمۇج، شېكەر رېڭى قاتارلىقلارنى ئازراق سېلىپ، ئۇستىگە تۇخۇ گۆشى چىلاشقۇدەك شورپا قۇيىمىز، پەس ئوتتا تۇخۇ گۆشى تولۇق پىشقاچە قايىنتىپ، ئۇستىگە توغرالغان كۆكمۇج سېلىپ، بىر - ئىككى قىتىم ئۆرۈپ، تېتىقۇ، تۇز سېلىپ تا ۋاققا ئالساق بولىدۇ.

ئەسکەرتىش: يەرلىك تۇخۇ گۆشى ئاسان پىشمايدۇ، شۇنىڭ ئۈچۈن تۇخۇ گۆشىنى ئايىرم پىشۇرۇۋېلىپ، يۇقىرقى ئۇسۇلدا تېبىارلىساقىمۇ بولىدۇ.

نان - تۆخۈ قورۇمسى

馕包鸡肉

خۇرۇچىرى: تۆخۈ بىر دانه، ئاق ناندىن بىر دانه؛ يۇمغاقسۇت، تۈز، شاكال بەدىيان، جىاڭىن، قوۋزاقدارچىن، زەنجىۋىل، تېتىتقۇ قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. قازانغا سۇ قۇيۇپ، يۇقىرىدىكى دورا – دەرمەكلەر-نى مۇۋاپىق مقداردا سېلىپ، چوڭ - چوڭ توغرالغان تۆخۈ گۆشى بىلەن قوشۇپ قايىنتىمىز، تۆخۈ گۆشى پىشقاندا سۈزۈۋېلىپ، چاقماق قەنت چوڭ-ملۇقتا توغراييمىز .

2 . بىر دانه ناننى سەككىز پارچە توغراب، ناننىڭ شەكلىنى بۇزمای تەخسىىگە رەتلىك تىزىپ، ئۇستىگە تۆخۈ گۆشىنى سېلىپ، تۆخۈ گۆشى شورپىسىدىن ئازراق قۇيۇپ، يۇمغاقسۇتنى تەكشى چېچىپ زىننەتلىسىكلا بولىدۇ.

تىب ئەرتىن :

ئىسىق .

تۈنۈڭ قۇشىنى قورۇقلىرى

تۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

家常鸡块

خۇرۇچلىرى: تۆخۇ گۆشىدىن (سۆڭىكلىك) 400 گرام، سۈپېغىدىن 100 گرام، كۆك - قىزىلمۇچتىن 20 گرام، غولپىيازدىن 10 گرام، سامساق بىر باش، زەنجىۋىل، كاۋاۋىچىن، جىاڭىۋ، تۆز، تېتىتقۇ، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۇ گۆشىنى سۆڭىكى بىلەن چاقماق قەنت چوڭلۇقىدا توغرايىمىز، كۆك - قىزىلمۇچ، غولپىياز، سامساق قاتارلىقلارنى يالپاڭ توغرايىمىز.

2. قازانغا 100 گرام ئەترابىدا ياغ قۇيۇپ، يەتتە دەرىجە قىزىغاندا تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ، رەڭگى قىزارغۇچە قورۇپ، ئۇستىگە ئازراق جىاڭىۋ، زەنجىۋىل، تۆز سېلىپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپ ئاندىن ئازراق شورپا قۇيۇپ، تۆخۇ گۆشى يۇمىشاق پىشقاندا، توغرالغان غولپىياز، كۆك - قىزىلمۇچ، سامساق قاتارلىقلارنى سېلىپ قورۇيىمىز، قايىناب قورۇمۇنىڭ شورپىسى ئاز قالغاندا

تەبئەتنى:

ئىسىققا مايىل.

تۇنۇ ھۇشى قورۇملىرى

پارقىرىتىش ۋە مىزىلىك قىلىش ئۈچۈن، ئۇستىگە كاۋاۋىچىن ۋە كۈنجۈت
پېغىدىن ئازراق قۇيۇۋېتىمىز، تۇز - تەمنى تەڭشەپ، بىر - ئىككى ئۆ-
رۇپلا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تۆخۇ - مۇچ قورۇمىسى

辣子鸡块

خۇرۇچلىرى: تۆخۇ گۆشىدىن (سۆڭكەكلىك) 400 گرام، سۈپىغىدىن بىر كىلوگرام، تۆخۇمدىن بىر دانە، كۆك - قىزىللمۇچتىن 100 گرامدىن، غولپىيازدىن 50 گرام، سامساقتىن بىر باش؛ زەنجىۋىل سۈيى، جىاڭىيۇ، كاۋاچىن بىيغى، تېتىتقۇ، كراخمال، تۆز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. تۆخۇ گۆشىنى (سۆڭكى بىلەن) چاقماق قەفتى چوڭلۇقىدا توغرايىمىز، كۆك - قىزىللمۇچ، غولپىياز، سامساق قاتارلىقلارنى يالپاقي توغرايىمىز. توغرالغان گۆشكە جىاڭىيۇ، تۆز، بىر تۆخۇمنىڭ سېرىقى، كراخمالدىن مۇۋاپىق مىقداردا سېلىپ، تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز.

2. بىر چىننە شىرنە (بىر چىنە سورپىغا تېتىغۇدەك تۆز، جىاڭىيۇ زەنجىۋىل سۈيى، تېتىتقۇ، كراخمالدىن مۇۋاپىق سېلىپ ئارىلاشتۇرۇپ) تەبىيارلىۋالىمىز.

3. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ئالته - يەتتە دەرىجە قىزىخاندا، تەم كىرگۈزۈلگەن

تەبىئىتىنى :

ئىسىسىق.

تۇخۇ گۆشى قورۇمىلىرى

تۇخۇ گۆشىنى ياغقا تېز - تېز چىچىپ سېلىپ، مونەكلىھەشتۈرۈپ قويىماي قورۇيمىز، رەڭگى قىزارغاندا چويلا بىلەن سۈزۈۋالىمىز، توغرالغان مۇچىنىمۇ ياغدىن ئۆتكۈزۈۋالىمىز.

4. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، غولپىيار، مۇج، تۇخۇ گۆشى، سامساق-لارنى سېلىپ بىر - ئىككى ئۆرۈپلا، تەڭشەلگەن شورپىدىن مۇۋاپىق مىقداردا قويۇپ، كاۋاۋىچىن يېغىدىن ئازراق قويۇپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپلا تەخسىگە ئالساق بولىدو.

تۆت ىاره سوخۇ قورۇمىسى

88块

خۇرۇچلىرى: چۈجىدىن بىر دانە، سۈپېغىدىن بىر كىلوگرام، زەن جىۋىل، جياڭىيۇ، غولپىياز، تېتىتقۇ، قارىمۇچ، تۆز، كاۋاۋىچىن ئۇنى قا- تارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

- ئېتىش ئۇسۇلى:** 1. چۈجىنى پاكىز تازىلاپ، ساقلانغان شورپا (لاۋاتاڭ) (ساقلانغان شورپا بولمسا، سۇ، شېكەر رېڭى، جياڭىيۇ، كاۋاۋىد- چىن، زەنجىۋىل، شاڭال بەدىيان، تېتىتقۇ قاتارلىقلارنى سېلىپ، قايىندى- تىلسا ساقلانغان شورپا ھېسابىدا بولىدۇ) غا سېلىپ، چۈچە گۆشىنى ئوتتۇرا هال ئوتتا پىشۇرۇپ سۈزۈۋالىمىز.
2. پىشۇرۇلغان چۈچە گۆشىنى ئوخشاش چوڭلۇقتا سەككىز پارچە قىلىمىز. قازانغا ياغ قۇيۇپ، يەتتە دەرىجە قىزىغاندا، چۈچە گۆشىنى سېلىپ، رەڭگى قىزارغاندىن كېيىن سۈزۈۋەلىپ، ئىككىنچى قېتىم ياغنىڭ گرادۇسىنى ئۆرلىتىپ، چۈچە گۆشىنى قايتا ياغقا سالىمىز. چۈچە گۆشىنىڭ سىرتى چۈرۈكلىشىپ رەڭگى قىزارغاندا، چۆرىسى زىندا.

تەبئىتى:

ئىسسق.

تۇز چۈشل قورۇقلىرى

نەتلەنگەن تەخسىنىڭ ئوتتۇرۇسىغا تىزىپ، ئۇستىگە كاۋاۋىچىن ئۇنى،
تۇز، قارىمۇچ، تېتىقۇنى تەكشى سېپىپ، ئىستېمال قىلساق بولىدۇ.

چۈچۈمل سۆخۇ قورۇمىسى

酸辣鸡块

خۇرۇچلىرى: چۈجىنىڭ پاچاق گۆشىدىن 300 گرام، سۇيېغىدىن بىر كىلوگرام، خام تۇخۇمدىن بىر دانە، سامساقتىن بىر باش، قىزىل-مۇچ يېغىدىن 50 گرام؛ غولپىياز، زەنجىۋىل، قۇرۇقلىغان قىزىللمۇچ، شېكىر رېڭى، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، ساقلانغان شورپا، تۆز، تېتىت-قو، سېرىق ھاراق، ئاچچىقسۇ، جىائىچىو قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. چۈچە گۆشىنى چاقماق قەنت چوڭلۇقىدا توغراب، ئۈستىگە تۆز، تۇخۇم ئېقى، ئازراق سېرىق ھاراق قۇيۇپ، ئار-لاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز.

2. قايىناق سۇدا يۇمشىتىلغان قىزىللمۇچ، غولپىياز، سامساقلارنى يالپاڭ توغراب تەييارلايمىز.

3. بىر قاچا شورپىغا تېتىغۇدەك تۆز، ئاچچىقسۇ، شېكىر رېڭى، سېرىق ھاراق، تېتىتقۇ، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋا-پىق سېلىپ تەڭشىپ، شىرنە (جىزى) تەييارلايمىز.

4. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ئالىتە دەرىجە قىزىتىپ، تەييارلانغان تۇخۇ گۆ-

تەبىئىتى:

ئىسسق.

تۇڭىچىلىرىنىڭ قورۇقلىرى

شىنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ، رەڭگى قىزارغاندا سۈزۈۋالىمىز. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، توغرالغان قىزىلملۇچ، غولپىياز، سامساق، توخۇ گۆشى، زەنجىۋىللەرنى سېلىپ قورۇپ، شورپىدىن مۇۋاپىق مىقداردا قويۇپ، سۈيى قويۇلۇشقا باشلىغاندا، ئازراق ئاچقىقسۇ قويۇپ، بىر - ئىككى قېتىم ئۆرۈپلا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

شىرىنىڭ تۆش گۆشىسى

燜鷄片

خۇرۇچلىرى: تۆخۇنىڭ تۆش گۆشىدىن 300 گرام، سۈيىغىدىن بىر كىلوگرام، غولپىيازدىن 50 گرام، قارا قېرىنقاۋلاق (مور) دن 10 گرام، بامبۇك نوتىسىدىن 10 گرام، سامساقتىن 10 گرام؛ تۆخۇنىڭ ئېقى، ئاقمۇچ ئۇنى، سېرىق ھاراق، سۈيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆز، تېتىقۇ قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى:

1. تۆخۇنىڭ تۆش گۆشىنى ئۈچ سانتىمېتىر چوڭلۇقتا يالپاڭ توغراب، ئۇستىگە سېرىق ھاراق، ئاقمۇچ ئۇنى، تۆز، سۈيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆخۇم ئېقى قاتارلىقلارنى سېلىپ، تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز. بامبۇك نوتىسى، سامساق، غولپىيازلارنى يالپاڭ توغرايىمىز، قارا قېرىنقاۋلاقنى چىلاپ يۇمشىتىمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، تۆت دەرىجە قىزىغاندا تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ، تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، رەڭگى سارغىيىشقا باشلىغاندا سۈزۈۋالىمىز.
3. قازاندا ئازراق ياغ قالدىرۇپ، توغرالغان غولپىياز، بامبۇك نوتىسى، قارا قېرىنقاۋلاق قاتارلىقلارنى سېلىپ، قورۇپ، مەززىلىك پۇراق

تەبىتلىك :

ئىسىققا مايىل.

تۇخۇق گۆشى قورۇقلىرى

چىققاندا، تۇخۇق گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، شىرىندىن مۇۋاپىق مىقداردا قويۇپ قورۇپ، شورپىسى قويۇلۇشقا باشلىغاندا ئازاراق تېتىقۇ سېلىۋەتىپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپلا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

ېر يائىقى - ۋەخۇ گۆشى قورۇمىسى

官保鴉丁

خۇرۇچلىرى: توخۇنىڭ توش گۆشىدىن 300 گرام، سۈپەغىدىن بىر كىلوگرام، يەر يائىقى مېغىزى 100 گرام، قۇرۇتولغان قىزىلمۇچتىن بىر تال، توخۇمدىن بىر دانە، غولپىيازدىن 50 گرام، سامساقتىن بىر باش؛ ئاق شېكىر، ئاچچىقىسۇ، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۇز، زەنجۇلى سۈيى، تېتىقۇ، ئاقمۇچ ئۇنى، قىزىلمۇچ يېغى، جىائىيۇ، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. توخۇنىڭ توش گۆشىنى يەر يائىقى مېغىزى چوڭلۇقىدا تەكشى توغرايىمىز. يەر يائىقى مېغىزىنى ياغادا پىشۇرۇپ، پۇستىنى سۈيپ ئاقلىۋالىمىز.

2. توغرالغان توخۇ گۆشكە توخۇم ئېقى، تۇز، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، زەنجۇلى سۈيى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز. ئاندىن بىر چىنە شورپىغا جىائىيۇ، ئاچچىقىسۇ، زەنجۇلى سۈيى، تېتىقۇ، ئاق شېكىر، ئاقمۇچ ئۇنى، تۇز، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلارنى مۇۋاپىق مىقداردا سېلىپ

تەبىئىتىن :

ئىسىسىقا مايمىل.

توكۇشۇ قورۇقلىرى

شرنە تېيىارلايمىز.

3. قازانغا ياغ قۇيۇپ، بەش - ئالىتە دەرىجە قىزىغاندا، تەم كىرگۈزۈلگەن توخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، رەڭگى سارغا يىغاندا سۈزۈۋالىمىز.
4. قازاندا ئازراق ياغ قالدىزۇپ، ئۇنىڭغا توغرالغان مۇچ، غولپىياز، سامساقنى سېلىپ قورۇپ، ئۇستىگە توخۇ گۆشى بىلەن يەر ياخىقى مېغىزىنى سېلىپ قورۇپ، تېيىارلانغان شىرىنى قۇيۇپ، بىرنەچچە ئۆرۈپ، ئازراق قىزىلمۇچ يېغى بېرىپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

دان - دان سۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

爆鷄丁

خۇرۇچلىرى: تۆخۈنىڭ پەش گۆشىدىن 300 گرام، سۈپېغىدىن بىر كىلوگرام، تۆخۇمىدىن بىر دانه، بامبۇك نوتىسىدىن (لەنپىيەن) ئىككى ياپراق، غولپىيازدىن 20 گرام، زەنجىۋىلىدىن 10 گرام؛ سېرىق ھاراق، تېتىتقۇ، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئىتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۈنىڭ پەش گۆشىنى مېغىز چوڭلۇقىدا توغرايىمىز. بامبۇك نوتىسى، غولپىياز، زەنجىۋىل قاتارلىقلارنىمۇ مېغىز چوڭلۇقىدا توغرايىمىز.

2. توغرالغان گۆشكە تۆز، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆخۇم ئېقى، تېتىتقۇ، سېرىق ھاراق قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا سېلىپ، ئارىلاشدۇرۇپ تەم كرگۈزىمىز.

3. قازانغا ياغ قۇيۇپ، بەش دەرىجە قىزىغاندا، تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، رەڭگى سارغاىيغاندا سۈزۈۋالىمىز، بامبۇك نوتىسى، غولپىياز لارنىمۇ ياغدىن ئۆتكۈزۈپ سۈزۈۋالىمىز.

4. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، قىزىغاندا زەنجىۋىلىنى سېلىپلا ئۇس-

تەبئەتىنى:

ئىسىققا مايل.

تۆخُو گۆشى قورۇقلىرى

تىكىق تۆخۇ گۆشى، بامبىك نوتىسى، غولپىياز لارنى سېلىپ، بىرئاز قورۇپ، ئۈستىكە شىرنىدىن مۇۋاپىق مىقداردا قۇيۇپ، بىر - ئىككى ئورۇپ تەخسىكە ئالساق بولىدۇ.

دان - دان مۇج - سۆخۇ قورۇمىسى

辣子鴨丁

خۇرۇچلىرى: تۆخۈنىڭ تۆش گۆشىدىن 200 گرام، كۆك - قىزىلمۇچتىن 100 گرام، سۇيپىغىدىن بىر كىلوگرام، تۇخۇمدىن بىر دانە، غولپىيازدىن 20 گرام، زەنجىۋىلدىن 20 گرام، سامساقلىنى بىر باش؛ تۆز، كۈنջۈت يېغى، سېرىق ھاراق، جىاڭىيۇ، تېتىتقۇ، سۇيۇلدۇرۇل-خان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋاپقىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۈنىڭ تۆش لوق گۆشى، غولپىياز، سامساق، كۆك - قىزىلمۇج قاتارلىقلارنى ئوخشاشلا قوناق دېنىدەك توغراب، تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ، ئۇستىگە تۆز، تۇخۇمنىڭ ئېقى، سېرىق ھاراق، جىاڭىيۇ، سۇيۇلدۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلارنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز.

2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، تۆت دەرىجە قىزىغاندا توغرالغان تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، رەڭگى سارغاياندا چوپىلىدا سۈزۈۋالىمىز.

3. قازاندا ئازراق ياغ قالدىرۇپ، توغرالغان غولپىياز، كۆكمۇج، زەن جىۋىل، سامساقلارنى سېلىپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپ، تۆخۇ گۆشىنى

تېبىئىتىنى :

ئىسىققا مايمىل.

تۇڭىز چۈشلى قورۇقلىرى

سېلىپ قورۇپ، مۇۋاپىق مىقداردا شىرنە قۇيۇپ، ئاندىن تېتىقىن سېلىپ، ئازراق كۈنجۈت يېغى قۇيۇۋېتىپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپلا تەخسى- گە ئالساق بولىدۇ.

كۈنجۈتلۈك تۆش گۆشى قورۇمىسى

芝麻鷄片

خۇرۇچلىرى: تۆخۈنىڭ تۆش گۆشىدىن 300 گرام، سۈپىغىدىن 50 گرام، پىشىشق كۈنجۈتتىن 100 گرام، تۆخۈمدىن بىر دانە، سۈپىغىدەن بىر كىلوگرام؛ كاۋاۋىچىن ئۇنى، تۆز، زەنجىۋەل سۈبىي، تېتىتقۇ، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مقداردا.

- ئېتىش ئۇسۇلى:**
1. تۆخۈنىڭ تۆش لوق گۆشىنى نېپىز توغراب، ئۇنىڭغا تۆز، تۆخۈم، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، كاۋاۋىچىن ئۇنى، زەندىچىۋەل ئۇنى، تېتىتقۇ قاتارلىقلارنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز، ئاندىن قورۇپ تېيىارلانغان كۈنجۈتكە تەكشى مىلەپ، كۈنجۈتنى يېپىشتۇرمىز.
  2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، بېش دەرىجە قىزىغاندا كۈنجۈتلۈك تۆخۇ گۆشىنى بىر - بىرلەپ ياغقا سېلىپ، لەيلەپ رەڭگى سارغاياندا سۈزۈۋەپلىپ، چوڭقا توملۇقىدا قەلمىچە توغراب، تەخسىگە تىزساق بولىدۇ.

تېبئەتىنى :

قۇرۇق ئىسىق.

تۇشتۇرۇشلى قورۇقلىرى

قەلەمچە تۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

银芽炒鸡丝

خۇرۇچلىرى: تۆخۇنىڭ تۆش گۆسىدىن 200 گرام، سۈيىغىدىن بىر كىلوگرام، تۆخۇمىدىن بىر دانه، پۇرچاق ئۇندۇرمىسىدىن 100 گرام؛ ئاقمۇج، تېتىتقۇ، توز، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋا-پىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۇنىڭ تۆش گۆشىنى بەش سانتىمىتىر ئۇزۇنلۇقتا، يېرىم سانتىمىتىر قېلىنىلىقتا قەلەمچە قىلىپ توغراب، قادىغا ئېلىپ، ئۇستىگە تۆخۇمنىڭ ئېقى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۇز سېلىپ، تەكشى ئارلاشتۇرىمىز. پۇرچاق ئۇندۇرمىسىنىڭ ئىككى ئۇ-چىنى ئۇزۇۋېتىپ تېيىارلايمىز. بىر چىنە شورپىغا تۇز، دورا - دەرمەكلىر-نى سېلىپ شىرنە تەڭشىۋالىمىز.

2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ئۈچ - تۆت دەربىجە قىزىتىپ، تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ، رەڭگى ئاقىرىپ لەيلىگىنде چوپىلما سۈزۈۋالىمىز.

3. قازاندا ئازراق ياغ قالدىرۇپ، پۇرچاق ئۇندۇرمىسىنى قورۇپ، مەرزىلىك پۇراق چىققاندا تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ، بىر - ئىككى ئۆرۈپ،

تىبىئىتى:

مۇتىدىل.

تۈنۈڭ قۇرۇملىرى

ئاقمۇچ، تېتىتىقۇلاردىن ئازراقتىن سېلىپ، شىرنىدىن مۇۋاپىق مىقداردا
قۇيۇپ، سۈيى قويۇلۇشقا باشلىغاندا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

مۇچ - ۋوخۇ قىلمەج قورۇمىسى

青椒鸡丝

خۇرۇچلىرى: توخۇنىڭ توش گۆشىدىن 200 گرام، سۈيېغىدىن بىر كيلوگرام، كۆكمۇچتىن 100 گرام، توخۇمىدىن بىر دانه؛ غولپىاز، سېرىق هاراق، توز، تېتىقتو، كۈنջۈت يېغى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. توخۇنىڭ توش گۆشىنى توت سانتىمىتىر ئۇ. زۇنلۇقتا، يېرىم سانتىمىتىر كەڭلىكتە قەلمەچە قىلىپ توغرايىمىز، كۆكمۇچىنىمۇ قەلمەچە توغرايىمىز.

2. توخۇ گۆشىگە بىر دانه توخۇم ئېقى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، توز، تېتىقتو سېلىپ، سېرىق هاراق قۇيۇپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز.

3. قازانغا ياغ قۇيۇپ، توت دەرىجە قىزىتىپ، توخۇ گۆشىنى سالىمىز، گۆش لەيىلەپ رەڭگى سارغا ياخاندا سۈزۈۋالىمىز. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، توغرالغان كۆكمۇچ، غولپىيازلارنى سېلىپ قورۇپ، مەرزىلىك پۇراق چىققاندا توخۇ گۆشىنى سېلىپ، بىرنەچە قورۇپ، شىرىنى قۇيۇپ، بىر-ئىككى ئۆرۈپ، يېرىم قوشۇق كۈنջۈت يېغى قۇيۇۋېتىپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تەبئەتى:

ئىسىسىققا مايىل.

تۆشۈچىشلى قۇزۇمىلىرى

رەڭدار تۆش گۆشى قورۇمىسى

五彩鸡丝

خۇرۇچلىرى: تۆخۈنىڭ تۆش گۆشىدىن 200 گرام، سۈپىغىدىن بىر كىلوگرام، غولپىيازىدىن 10 گرام، قۇرۇتۇلغان قىزىلمۇچ، كەرەپىشى دىن (چىڭسىي) 20 گرام، پۇراقلقىق گۈمبەمەدەك (شىاڭگو) تىن 30 گرام، سەۋزىدىن 20 گرام، تۆخۇمىدىن بىر دانە؛ تۈز، زەنجىۋىل ئۇنى، كاۋاۋىچىن ئۇنى، تېتىتقۇ، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋاپقىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. تۆخۈنىڭ تۆش گۆشىنى ئىنچىكە توغراب، قاچىغا ئېلىپ، ئۆستىگە تۆخۇمنىڭ ئېقى، كاۋاۋىچىن ئۇنى، تۈز، سۈيۈق لاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلارنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز. كەرەپىش، پۇراقلقىق گۈمبەمەدەك، غولپىياز، چىلانغان قىزىلمۇچىنى مۇۋاپقىق مەچە توغرايىمىز.

2. بىر چىنە شورپىغا زەنجىۋىل ئۇنى، تېتىتقۇ، تۈز، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلارنى سېلىپ تەڭشىۋىلىمىز.

3. قازانغا ياغ قويۇپ، بەش دەرىجە قىزىغاندا، تۆخۇ گۆشىنى

تىم بئەتىم :

ئىسسىققا مايىل.

تۇشۇقۇشۇ قورۇمىلىرى

سېلىپ، رەڭگى ئاقىرىپ لەيلەپ چىققاندا سۈزۈۋالىمىز.
4. قازاندا ئازراق ياغ قالدىرۇپ، قىزىغاندا غولپىياز، كەرەپىشە،
سەۋزە، پۇراقلىق گۆمبىەمەدەك، توخۇ گۆشى قاتارلىقلارنى كەينى - كەينى-
دىن سېلىپ، بىرنەچە ئۆرۈپ، تەييارلانغان شىرىندىن مۇۋاپىق مىقداردا
قوئىپ قورۇپ، سۈيى قويۇلغاندا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تۆخۈ گۆشى - قوغۇن قورۇمىسى

甜瓜味鸡块

خۇرۇچلىرى: قوغۇن گۆشىدىن 100 گرام، سۆڭكىلىك توخۇ گۆشىدىن 200 گرام، سۆپىغىدىن 100 گرام، سېرىق ھاراقتىن ئۈچ گرام، تېتىتقۇدىن بىر گرام، جىاڭىزدىن ئىككى گرام؛ غولپىياز، زەنجىۋىل، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، قايىناق سۇ، تۇز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: توخۇ گۆشى بىلەن قوغۇن ئېتىنى مونەك مونەك توغرایىمز. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ياغ چۈچۈگەندە غولپىياز، زەنجىۋىل سېلىپ، مەززىلىك پۇراق چىققاندا توخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، سېرىق رەڭگە كىرگەندە تەممىتى تەڭشەپ، قايىناق سۇ قۇيۇپ، دۈملەپ پىشۇرىمیز. ئاندىن قوغۇنى سېلىپ، ئۇستىگە سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال قۇيۇپ، قويۇقلاشقاندا ياغ تېمىتىپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تەبئەتى :

ئىسىققا مايدىل.

تۆشۈچۈشى قورۇقلىرى

چۈرۈك پۇشۇن سۆخۇ

香酥金鸡

خۇرۇچلىرى: تۆخۈدىن بىر دانە، سۈيېغىدىن بىر كىلوگرام، تۆخۈمىدىن تۆت دانە، ساقلانغان شورپا، كاۋاۋىچىن ئۇنى، قارىمۇج ئۇنى، تېتىتىقۇ، تۇز، زەنجىۋىل، شاكال بىدىيان، قوۋىزاقدارچىن، قەلمەپۇر، ئارپىبەدىيان، جىاڭىيۇ، كۈنجۈت يېغى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، ئالىي ئاق ئۇن قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. تازىلانغان تۆخۈنى ساقلانغان شورپىدا يۇمىشاق پىشۇرۇۋالىمىز. ئەگەر ساقلانغان شورپا بولمىسا، سوغوق سۇغا شېكىر رېڭى، كاۋاۋىچىن ئۇنى، زەنجىۋىل، شاكال بىدىيان، قوۋىزاقدارچىن، تۇز، جىاڭىيۇ، قەلمەپۇر، ئارپىبەدىيان قاتارلىق دورا - دەرمەكلىرنى سېلىپ توخۇنى قايىنتىپ پىشۇرساقمۇ بولىدۇ.

2. بىر قاچىغا تۆخۈم، سۈيۈلدۈرۈلغان كراخمال، ئالىي ئاق ئۇن، ئازاراق جىاڭىيۇ، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلار بىلەن تۆخۈم شىرىنىسى تەبىيارلاپ، يېڭى پىشۇرۇلغان قىزىق تۆخۈنى يولى بىلەن ئالتە - يەتتە پارچە قىلىپ توغراب، شىرىنگە تولۇق مىلەپ، قازاندىكى ئالتە دەرىجە

تەبىئىتلى :

ئىسىق.

تۇخۇقۇشى قورۇقلىرى

قىزىغان ياغقا سېلىپ، رەڭگى سارغا ياخۇچە قورۇپ سۈزۈۋالىمىز.
3. پىشۇرۇلغان توخۇنى رەتلەك پارچىلاپ، چۆرسى زىننەتلەنگەن
تەخسىگە ئەسلىدىكى پۇتون توخۇ شەكلىدە تىزىپ، ئۇستىگە قارىمۇچ
ئۇنى، تۇز، تېتىتقۇ ئاربلاشمىسىدىن چاچما تېتىتقۇ (جياۋىيەن) راسلاپ،
مۇۋاپىق مىقداردا سېپىپ، ئىستېمال قىلساق بولىدۇ.

چۈرۈك قانات

香酥鸡翅

خۇرۇچلىرى: توخۇ قانىتىدىن 10 دانه، سۆيىغىدىن بىر كىلوگرام، تۇخۇمدىن ئىككى دانه، ئالىي ئاق ئۇن، سۆيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، كاۋاۋىچىن ئۇنى، تېتىقۇ، تۇز، ساقلانغان سورپا قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: پاكىز تازىلەنغان توخۇ قانىتىنى ساقلانغان سورپىدا يۇمىشاق پىشۇرۇپ، تۇخۇم، سۆيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، ئازراق ئاق ئۇن قاتارلىقلارغا مىلەپ، قىزىغان ياغدا بىر - بىرلەپ پىشۇرۇپ، رەڭگى سارغا يىغاندا سۈزۈپ ئېلىپ، ئىسىسىق ۋاقتىدا ئىستېمال قىلىمىز. ئىستېمال قىلغاندا ئۇستىگە سېپىلىدىغان دورا - دەرمەكلىر ئىستېمال قىلغۇچىلارنىڭ ئىختىيارلىقىدا بولىدۇ، شۇڭا كىچىك تەخسىدە ئايىرم قويۇلىدۇ.

تەبىئىتىن :

ئىسىسىق.

تۇنۇڭ چۈشىل قورۇقلىرى

شىرىنىڭ پۇتۇن سوخۇ

红扒金鸡

خۇرۇچلىرى: توخۇدىن بىر دانه، سۈيىغى بىر كىلو 500 گرام، غولپىيازدىن 30 گرام، زەنجىۋىلدىن 20 گرام، سامساق، جىاڭىز، سېرىق ھاراق، سۈيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۇز، قارىمۇچ ئۇنى، تېتىقۇ، كۈنچۈت يېڭى، شېكىر رېڭى، ساقلانغان شورپا قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. توخۇنى پۇتۇن پېتى ساقلانغان شورپىغا سېلىپ، پەس ئوتتا سۆڭىكىدىن ئايىرلەغۇدەك قىلىپ يۇمىشاق پىشۇرىمىز. ئۇنىڭغا سېرىق ھاراق، تېتىقۇ، قارىمۇچ ئۇنى، تۇز، سامساق، شېكىر رېڭى قاتارلىقلارنى سۈركەپ تەمىنى كۈچلەندۈردىز. قازانغا ياغ قۇيۇپ قىزىغاندا، توخۇنى رەڭگى قىزارغۇچە تۈرگۈزۈپ سۈزۈۋېلىپ، تاۋاققا پۇتۇن توخۇ ھالىتتە تىزىپ، ئۇستىگە شىرىنىدىن مۇۋاپىق مىقداردا قۇيۇپ، نېپىز توغرالغان زەنجىۋىل، غولپىياز، قارىمۇچ ئۇنى، تېتىقۇ، جىاڭىز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق سېلىپ، شورپىلىق

تەبئەتىسى:

ئىسىسىق.

توكۇشى قورۇقلىرى

قىلىپ قاسقاندا 10 مىنۇت ئەترابىدا دۆملەيمىز.

2. قاسقاندىن توخۇنى ئېلىپ، چوڭقۇرراق تاۋاققا سېلىپ، شورپىنى سۈپۈقلەندۈرۈلغان كراخمال بىلەن قازاندا شىرنى قىلىپ، شىرنىنى توخۇ گۆشىنىڭ ئۆستىگە تەكشى قويۇپ، ئىستېمال قىلساق بولىسىدۇ.

هورداق توخۇ

气锅鸡

خۈرۈچلىرى: توخۇدىن بىر دانە، غولپىيازدىن 30 گرام، زەنجىۋىلدىن 20 گرام، ئاقمۇج، تېتىتقۇ، سېرىق ھاراق، تۈز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. پاكىز تازىلانغان توخۇ گۆشىنى ياخاق چوڭلۇقىدا پارچىلاپ، غولپىياز، زەنجىۋىللىرىنى چوڭ - چوڭ يالپاڭ توغرايىمىز.

2. توخۇ گۆشىنى قازانغا سېلىپ، سۇ قويىپ، تۈز، سېرىق ھاراق، زەنجىۋىل، غولپىياز قاتارلىقلارنى سېلىپ، قايىتىپ، توخۇ گۆشى يۇمىشاق پىشقاڭدا كورىغا سۈزۈۋېلىپ، ئۇستىگە يەنە توخۇ شورپىسى قويىپ، غولپىياز، زەنجىۋىل، تۈز، تېتىتقۇ قاتارلىقلاردىن سېلىپ، تۈز - تەمنى تەڭشەپ قاسقاڭدا 30 ~ 40 منۇت دۇملەپ ئالساق بولىدۇ.

تەبئىتى:

مۇتىدلل.

تۇشۇق شۇشىن قورۇملىرى

پەرداز چۈچ

油波子鸡

خۇرۇچلىرى: چۈجىدىن بىر دانه، سۇيىغىدىن بىر كىلوگرام، قىزىلمۇچ يېغى، جياڭىيۇ، ئاق شېكەر، تېتىتقۇ، ئاچچىقسو، ئاقمۇچ ئۇنى، سېرىق ھاراق، تۇز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

- ئېتىش ئۆسولى:** 1. چۈجىنى پاكىز تازىلاپ، ئۇنىڭغا سېرىق ھاراق، جياڭىيۇ، تۇز، ئاچچىقسو قاتارلىقلارنى سۈركەپ تەم كىرگۈزىمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، سەككىز دەربىچە قىزىغاندا توخۇنى پۇتۇن سېلىپ، رەڭگى سارغا ياخاندا سۈزۈۋېلىپ، پارچىلاپ، چوڭ تەخسىگە پۇتۇن ھالتى بويىچە تىزىمىز.
3. قازاندا ئازراق ياغ قالدۇرۇپ، ئۆستىگە قىزىلمۇچ يېغى، جياڭىيۇ، سوقۇلغان ئاقمۇچ ئۇنى، شېكەر، تېتىتقۇ، ئاچچىقسو، توخۇ شورپىسى قاتارلىقلارنى قۇيۇپ، تەمنى تەڭشەپ، شىرنە ياساپ، تەخسىدىكى توخۇنىڭ ئۆستىگە تەكشى قويىساق بولىدۇ.

تەبئىتى:

ئىسىق.

تەڭنە چۈشىم قۇرۇمسالارى

تۆڭ ماش ئۆيما - تۆخو گۆشى قورۇمىسى

冻豆腐炒土鸡

خۇرۇچلىرى: يەرلىك چۈجىدىن بىر دانه، تۆڭ ماش ئۆيمىدىن 200 گرام، سۆپىغىدىن 100 گرام، كۆك - قىزىلمۇچتىن 20 گرام، غولپىيارىدىن 20 گرام، قۇرۇق قىزىلمۇچتىن ئىككى گرام؛ زەنجۇل، سامساق، شوخلا قىيامى، تۆز، تۆخو تەملىك تېتىتقۇ (جىجىڭ)، ئاقمۇچ قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخو گۆشىنى چاقماق قەنت چوڭلۇقىدا، تۆڭ ماش ئۆيمىنى تۆخو گۆشىدىن سەل چوڭراق توغرايىمىز. غولپىيار، سامساق، كۆك - قىزىلمۇچلارنى كىچىكىرەك چاسا توغرايىمىز، قۇرۇق قىزىلمۇچنى سۇغا چىلاپ يۇمىشتىپ، ئۇششاق چانايىمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، قىزىغاندا غولپىيار، زەنجۇل، سامساق، چانالغان قىزىلمۇچلارنى سېلىپ، قورۇپ، مەززىلىك پۇراق چىققاندا، شوخلا قىيامىدىن ئازراق قۇيۇپ، ئۇستىگە تۆخو شورپىسى قويىمىز. شورپا قايىنغاندا تۆخو گۆشىنى سېلىپ، مۆتىدىل ئوتتا قايىنىتىپ، تۆخو گۆشى پىشىشقا يېقىن تۆڭ ماش ئۆيمىنى سېلىپ قورۇمىمىز، تولۇق

تەبىئى تە:

مۆتىدىل.

تۇخۇقۇشلىق قورۇقلىرى

پىشقاңدا كۆك - قىزىللمۇچىلارنى سېلىپ، ئاندىن ئاقمۇج، توخۇق تەملىك
تېتىتقۇ، تۈز سېلىپ، بىرئاز ئارىلاشتۇرۇپلا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

مايلسو يېسۈلەت - تۆخۈ گۆشى قورۇمىسى

口蘑蒸鸡

خۇرۇچلىرى: چۈجىدىن بىر دانه، تۆخۈمدىن ئىككى دانه، مايلىق يې-سسىۋەلەكتىن (يۇبىيىسى) 50 گرام؛ يۇمىلاق گۈمبەمەدەك، زەنجىۋىل، ئاقمۇچ، تېتىتقۇ، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، سېرىق ھاراق، تۇز، غولپىز-ياز، تۆخۈ مېيى، تۆخۈ شورپىسى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. تۆخۇنىڭ پەش گۆشىنى يالپاقي چاسا توغراب، بىر قاچىغا ئېلىپ، ئۇستىگە سېرىق ھاراق، تۇز، تېتىتقۇ، ئاقمۇچ، تۆخۈ مېيى، تۆخۈم ئېقى، سۇيۇلدۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلارنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەييارلايمىز. يۇمىلاق گۈمبەمەدەكىنى ئۇششاق توغرالغان غولپىياز، زەنجىۋىللەر بىلەن تەكشى ئارىلاشتۇرۇپ، چوڭقۇرراق تەخسىگە ياكى چىنىگە تەكشى تىزىپ، تەم كىرگۈزۈلگەن تۆخۈ گۆشى بىلەن بىلەن قاسقانغا سېلىپ، 30 مىنۇت ئەترەپىدا دۈملەپ پىشۇرمىز. پىشقانىدىن كېيىن، باشقابىر تەخسىگە دۇم كۆمتۈرۈپ، گۆشلىرنى چوکا بىلەن ئازراق بوشىتىپ قوييمىز.

تەبئىتى :

مۇتىدىل.

تۆرۈچۈشى قۇرغۇنىلىرى

2. قازانغا توخۇ شورپىسى قۇيۇپ تېتىققۇ، تۆز قاتارلىقلارنى تەڭشەپ، مایلىق يېسۋېلەكىنى بىرلا قايىنتىپ، سۈزۈۋېلىپ، تەخسىنىڭ چۆرىسىگە تىزىپ قويىساق بولىدۇ.

زەنجۇل - تۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

姜汁多味鸡

خۇرۇچلىرى: پىشۇرۇلغان سېمىز چۈجىدىن بىر دانه، سۈپىغى

100 گرام؛ جياڭىيۇ، ئاچچىقسو، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆز، توخۇ شورپىسى، زەنجۇل، پىياز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. چۈجىنىڭ پىشىشىق پەش گۆشىنى ئۈچ سانىمېتىر چوڭلۇقتا چاسا شەكىلde توغرايىمىز. پىياز، زەنجۇللەرنىمۇ ئوششاق توغرايىمىز.

2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، قىزىغاندا پىشىشىق توخۇ گۆشى، پىياز، زەنجۇل قاتارلىقلارنى سېلىپ قورۇپ، تۆز، جياڭىيۇ، مۇۋاپىق مىقداردا توخۇ شورپىسى قۇيۇپ، قايىنتىپ، ئۇنىڭدىن كېيىن سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمالدىن ئازراق سېلىپ، ئاچچىقسو قۇيۇپ، شورپىسى قويۇلۇپ پارقىراشقا باشلىغاندا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تەبىئىتى:

مۆتىدىل.

تۇڭىز چۈشى قورۇقلىرى

كاۋاۋىچىن شىرىنىك تۆخۇ

椒麻鸡

خۇرۇچلىرى: سېمىز چۈجىدىن بىر دانە، غولپىيازدىن 100 گرام؛
كاۋاۋىچىن ئۇنى، تېتىتقۇ، تۆز، كۈنجۈت يېڭى، جياڭىيۇ، تۆخۇ شورپىسى
قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. پۇتۇن تۆخۇ گۆشىنى سۇغا سېلىپ
قاينىتىپ، پىشقاندا سۈزۈۋېلىپ، ھەربىر بولەك ئۈگىسى بويىچە چوڭ -
چوڭ پارچىلايمىز.

2. كاۋاۋىچىن ئۇنى، تۆز، جياڭىيۇ، كۈنجۈت يېڭى، تېتىتقۇ
قاتارلىقلارنى تۆخۇ شورپىسىغا سېلىپ قاينىتىپ، كاۋاۋىچىن تەمى
ئۆتكۈر بولغان شىرنە تىيارلايمىز، پارچىلاپ تىيارلانغان تۆخۇ گۆشىنى
تەخسىگە ئېلىپ، ئۇستىگە ئىنچىكە توغرالغان غولپىيازنى سېلىپ،
ئاندىن تىيارلانغان كاۋاۋىچىن شىرىنىسىنى قويىساق بولىدۇ.

تەبئەتنى :

ھۆل ئىسىق.

تۇڭىچىشلى قورۇقلىرى

كاۋاۋىچىن ئەملىك تۆخۈ

麻辣鸡

خۇرۇچلىرى: تۆخۇنىڭ تۆش ۋە پاچاق گۆشىدىن 500 گرام، غولپىياز 100 گرام؛ كۈنجۈت بوقىسى (جىماجىالاڭ)، جىاڭىز، قىزىلمۇچ يېغى، كاۋاۋىچىن ئۇنى، تېتىتقۇ، تۈز، كۈنجۈت يېغى، ئاق شېكىر قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: تۆخۇنىڭ تۆش ۋە پاچاق گۆشىنى سۇدا پىشۇرۇۋېلىپ، گۆش سوۋۇغاندا قىڭراق يۈزى بىلەن شاپىلاقلاب ئۇرۇپ يۇمىشتىمىز ۋە گۆشنى قول بىلەن ئىنچىكە تىتىپ، تەخسىگە ئېلىپ قويىمىز، ئۇنىڭ ئۇستىگە ئىنچىكە توغرالغان غولپىيانى سالىمىز، يەنە بىر قاچىغا جىاڭىز، كۈنجۈت بوقىسى، قىزىلمۇچ يېغى، كاۋاۋىچىن ئۇنى، تۈز، تېتىتقۇ، شېكىر، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلارنى مۇۋاپىق مىقداردا سېلىپ، تۆخۇ گۆشى بىلەن ئارىلاشتۇرساق بولىدۇ.

تەبىئىتىن :

ھۆل ئىسىق.

تۇشتۇرۇشلى قورۇقلىرى

ئۆزۈم - سۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

葡萄鸡块

خۇرۇچلىرى: تۆخۇنىڭ تۆش گۆشىدىن 400 گرام، يېڭى ئۆزۈمىدىن 100 گرام، سۆيېغىدىن 25 گرام؛ جىاڭىيۇ، تۆز، غولپىياز، زەنجىۋىل، سېرىق ھاراق، تېتىتقۇ، كۈنջۈت يېڭى، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، شورپا قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۇ گۆشىنى گۈلىدەك توغرايىمىز، ئۆزۈمنى پاكس ئادالاپ يۇيىمىز، زەنجىۋىلنى ئۇششاق، غولپىيانى يالپاڭ توغرايىمىز.

2. قازانغا سۆيېغى قۇيۇپ، يەتتە دەرىجە چۈچۈگەندە تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇيىمىز، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتىتا، غولپىياز، زەنجىۋىل، جىاڭىيۇ، تۆز، سېرىق ھاراق، تېتىتقۇنى سېلىپ، شورپا قۇيۇپ، قايىنغاندىن كېيىن ئوتتى بوش قىلىپ 20 مىنۇت دۈملەپ پىشۇرىمىز، ئاخىرىدا ئۆزۈمنى سېلىپ، سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال، كۈنջۈت يېڭى قۇيۇپ، ئازراق ئارىلاشتۇرۇپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تىمبەتىم :

ئىسىسىقا مايل.

تۇشتۇرۇشلى قورۇقلىرى

ئاناناس - تۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

菠蘿鴨塊

خۇرۇچلىرى: تۆخۈنىڭ تۆش گۆشىدىن 250 گرام، يېڭى ئاناناستىن 40 گرام، سۈپىغىدىن بىر كىلوگرام؛ ئازراق تۆخۇ شورپىسى، بىر دانە تۆخۈم، تۆز، غولپىياز، زەنجىۋىل، تېتىقۇ، سۈيۈقلاندۇرۇل-غان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى:

1. تۆخۇ گۆشى بىلەن ئاناناسنى يالپاقلاب، زەن-جىۋىل، غولپىيازانى ئوششاق توغرايىمىز، تۆخۈم ئېقىغا سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال ئاربلاشتۇرۇپ شىرنە ياساپ، تۆخۇ گۆشىگە ئاربلاشتۇرمىز.
2. قازانغا ياغنى قۇيۇپ، توت دەرىجە قىزىغاندا تۆخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، پىشقاんだ سۆزۈۋالىمىز، قازاندا قالغان ياغقا زەنجىۋىل، غولپىياز سېلىپ قورۇپ، تۆخۇ شورپىسىدىن قۇيۇپ تەمنى تەڭشەپ - گۆش بىلەن ئاناناسنى سېلىپ ئاربلاشتۇرۇپ، ئۇستىگە ياغ قۇيۇپ، تۆز - تەمنى تېتىپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

تەبئەرلىقى:

ئىسىسىققا مايل.

تۇشۇق خۆشى قورۇقلىرى

سۇخۇ ھېسىپ

八宝蒸鷄

خۇرۇچلىرى: يېڭىدىن سویولغان توخۇدىن بىر دانە، قىچا
يېغىدىن 30 گرام، قۇرۇق ئۆزۈمىدىن 20 گرام، ئۆرۈك مېغىزى بىلەن
بادام مېغىزى 20 گرامدىن، قوغۇن قېقىدىن 15 گرام، گۈلىدىن 20
گرام، نومى گۇرۇچىدىن 50 گرام، ياكاچ مېغىزىدىن 10 گرام، ئاپتايپە-
رەس مېغىزىدىن 10 گرام؛ تۇز، غولپىياز، زەنجىۋىل، جىاڭىيۇ، سۇيۇق-
لاندۇرۇلغان كراخمال، توخۇ شورپىسى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. ئالدى بىلەن سەككىز خىل دانلىق خۇرۇچنى ئا-
رىلاشتۇرۇپ، تەممىنى تەڭشەپ، قىيمىا قىلىپ ئىشلىتىشكە تەيارلىۋالمىز.
2. توخۇنىڭ ئېتىنى بۇزمای پوكىنىدىن سۆڭىكىنى پۇتون ئاجرىتى-
ۋالمىز، ئاندىن گۆشىنى پاکىز يۈيۈپ، جىاڭىيۇ، تۇزغا ئىككى سائەت
دۈملەپ قويۇپ، سەككىز خىل خۇرۇچنى پوكاندىن توخۇنىڭ ئىچىگە
تولۇق تىقىپ، پوكاننى تىكىۋىتىپ، سۇدا چالا پىشۇرمىز، ئاندىن شورپا
تاۋىقىغا سېلىپ، ئۇستىگە غولپىياز، زەنجىۋىللەرنى سېلىپ، قاسقاندا

تەبئەتلىق :

ئىسسىق.

تۇشۇقلىق قۇزۇملىرى

يېریم سائەت دۈملەپ پىشۇرۇپ، تەخسىگە ئېلىپ، ئۈستىگە سۈيۈقلاندۇ.
رۇلغان كراخمال بىلەن تەڭشەلگەن شىرىنى قۇيساقلا بولىدۇ.

بادام - تۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

巴旦木鸡丁

خۇرۇچلىرى: بادام مېغىزىدىن 200 گرام، توخۇنىڭ تۆش گۆشىدىن 150 گرام، سۈيىغىدىن 150 گرام، كۆك - قىزىلملۇچتىن 20 گرام، تەرخەمەكتىن 15 گرام، غولپىيازدىن 20 گرام، تۆخۇمىدىن بىر دانه؛ تۆز، تېتىتقۇ، تۆخۇ شورپىسى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، سېرىق هاراق، زەنجىقىل سۈيى، ئاقمۇچ قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۇ گۆشىنى بادامنىڭ مېغىزى چوڭلۇقىدا توغرايىمىز، تەرخەمەكتىن ئاقلايمىز، كۆك - قىزىلملۇچ ۋە غولپىيازلارنى ئوخشاشلا بادامنىڭ مېغىزى چوڭلۇقىدا چاسا توغرايىمىز. بىر قاچىغا توغرالغان تۆخۇ گۆشىنى ئېلىپ، ئۇستىگە مۇۋاپىق مىقداردا تۆز، زەنجىقىل سۈيى، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال، تۆخۇم ئېقى قاتارلىقلارنى سېلىپ ئارىلاشتۇرۇپ، گۆشكە تەم كىرگۈزىمىز.

2. بادامنى سۇغا چىلاپ يۇمىشىتىپ، پوستىنى ئېلىۋېتىمىز. قازاندىكى ياغنى ئىككى دەرىجە قىزىتىپ، بادام مېغىزىنى ياغدا قورۇپ، رەڭگى قىزارغاندا سۈزۈۋەلىمىز، ئاندىن يەنە قازاندىكى ياغنى تۆت دەرىجە قىزىدۇ.

تەبئەتى:

ئىسىققا مايل.

تۇخۇ گۆشى قورۇمىرى

تىپ، تۇخۇ گۆشىنى قورۇپ، سارغا ياغاندا سۈزۈۋالىمىز.

3. قاراندا ئازراق ياغ قالدىرۇپ، توغرالغان غولپىيار، تەرخەمەك، كۆك - قىزىلەمۇچ قاتارلىقلارنى قورۇپ، مەزىلىك پۇراق چىقاندا دورا - دەرمەك سۈيىدىن مۇۋاپىق قۇيۇپ، ئۇنىڭغا تۇخۇ گۆشى، بادام مېغىزى قاتارلىقلارنى سېلىپ قورۇيمىز ۋە شورپىدىن مۇۋاپىق مىقداردا قۇيۇپ، تۇز، تېتىتقۇ سېلىپ تەمنى تەڭشەيمىز. سۇيۇقلاندۇرۇلغان كراخمال بىلەن ئازراق شىرنە ياساپ، ئۇستىگە سېرىق ھاراق بىلەن پىشىشىق ياغدىن ئازراق قۇيۇپ، بىرنەچە ئۆرۈپلا تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

شېشقلۇ سۆخۇ گۆشى قورۇمىسى

炸鸡肉串

خۇرۇچلىرى: توخۇنىڭ تۆش گۆشىدىن 400 گرام، سۈيىغىدىن 500 گرام، شېشىق (چىش كولىغۇچ)، تۆز، تېتىتقۇ، كراخمال، سېرق هاراق، توخۇم سېرىقى، بولكا ئۇنى قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

- ئېتىش ئۆسۈلى:** 1. توخۇنىڭ تۆش گۆشىنى يالپاقي توغراب، تۆز، تېتىتقۇ، سېرىق هاراق بىلەن ئارىلاشتۇرۇپ، شېشىققا بىر تال - بىر تالدىن ئۆتكۈزۈپ، كراخمال، توخۇم سېرىقى ۋە بولكا ئۇنىغا مىلەيمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، يەتنە دەرىجە قىزىغاندا، شېشىققا ئۆتكۈزۈلگەن توخۇ گۆشىنى سېلىپ، سارغىيىپ پىشقانىدا چوپىلىدا سۈزۈپ، بېزەلگەن تەخسىگە ئالساق بولىسىدۇ.

تىمەب ئەتىم :

ئىنسىق.

تۆكۈز چەشىل قۇرۇمسالارى

سادام تۆخۇ گۆشى

白卷鸡块儿

خۇرۇچلىرى: تۆخۇ گۆشىدىن 500 گرام، كاۋاۋىچىن، غولپىياز، شاكال بەديان، زەنجىۋىل، سېرىق ھاراق، تۈز، تېتىقۇ، قىزىلمۇج يېغى، سامساق، ئاچچىقسۇ، جىاڭىيۇ، شېكەر، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلار. دن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. تۆخۇ گۆشىنى گولە چوڭلۇقىدا توغراب، قالانغا سۇ قۇيۇپ، تۈز، جىاڭىيۇ، كاۋاۋىچىن، شاكال بەديان، زەنجىۋىل، غولپىياز، تېتىقۇ، سېرىق ھاراق قاتارلىقلار بىلەن قايىتىپ پىشۇردىمىز. تۆخۇ گۆشىنى سۈزۈۋېلىپ، دورا - دەرمەكلىرنى ئېلىۋېتىپ، تەخىسىگە ئالىمیز.

2. بىر پىيالىگە تۈز، قىزىلمۇج يېغى، سامساق، ئاچچىقسۇ، شېكەر، كۈنجۈت يېغى قاتارلىقلارنى ئارىلاشتۇرۇپ، تەخسىنىڭ بىر چېتىگە قوشىمىز. ئىستېمال قىلغاندا تۆخۇ گۆشىنى ئاشۇ شىرىنىڭە تۈگۈرۈپ يېسەك بولىدۇ.

تەبئەتىن:

ھۆل ئىسىق.

تۇنۇڭ كەۋوشى قورۇملىرى

ئانا - بالا سادلىقى

母子同乐

خۇرۇچلىرى: سېمىز توخۇدىن بىر دانە، بۆدۇنە توخۇمىدىن 14 دانە، سۈيپىغىدىن بىر كىلوگرام؛ تۇز، جىاڭىز، ئاق شېكەر، زەنجىۋىل، غولپىyar، شاكال بەديان، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمال قاتارلىقلاردىن مۇ-ۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. توخۇنىڭ پۇتى بىلەن قانىتىنى ئاجرىتىپ، بىر قاچىغا سېلىپ، ئۈستىگە تېتىقۇ، تۇز، زەنجىۋىل، غولپىyar، شاكال بەديان، جىاڭىز قاتارلىقلارنى سېلىپ تەم كىرگۈزىمىز. قازاندە كى ياغنى ئالتە دەرىجە قىزىتىپ، شېكەر سېلىپ ئېرىتىپ، توخۇنى سېلىپ، قورۇپ، رەڭگى سارغاياندا سۈزۈۋېلىپ، تەخسىگە پۇتون ھالىتە كە كەلتۈرۈپ تىزىپ، تەم تەڭشىگۈچلەرنى تەكشى سېلىپ، 30 ~ 30 منۇت قاسقاندا دۈملەپ پىشۇرمىز.

2. پىشۇرۇلغان بۆدۇنە توخۇمىنى توخۇ شورپىسىدا قايىنتىپ تەم كىرگۈزۈپ، سۈيۈقلاندۇرۇلغان كراخمالدىن مۇۋاپىق مىقداردا قۇيۇپ،

تەم بىتىقى:

ئىسىسىق.

تۇخۇ گۆشى قۇزۇمىلىرى

شورپىسى قويۇلۇشقا باشلۇغاندا پارقىرىتىش ئۈچۈن پىشىشىق ياغ سېپىـ
مىز، پىشۇرۇلغان توخۇنى پۇتۇن ھالەتتە چۆرسى زىننەتلەنگەن تەخسىـ
نىڭ ئوتتۇرىسىغا قويۇپ، بۆدۇنە تۆخۈمىنى چۆرسىسىگە تىزىپ، شىرنىنى
توكۇ گۆشى ئۈستىگە مۇۋاپىق مىقداردا قويىساق بولىدۇ.

ئاَس س توخۇ

紅燒鷄

خۇرۇچلىرى: سېمىز توخۇ بىر دانە، سۆپىخىدىن 150 گرام؛ زەن جىۋىل، غولپىيار، ئاق شېكەر، كاۋاۋىچىن، شاكال بەدیيان، جياڭىيۇ، تېتىقۇ، سېرىق ھاراق، تۈز قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مىقداردا.

ئېتىش ئۆسۈلى: 1. تازىلانغان توخۇنى يائاق چوڭلۇقىدا چاسا توغ- رايىمىز، غولپىيار، زەنجىۋىللەرنى يالپاقي توغرايىمىز. توغرالغان توخۇ گۆ- شىگە زەنجىۋىل سۆيى، تۈز، كاۋاۋىچىن، شاكال بەدیيان، سېرىق ھاراق قاتارلىق دورا - دەرمەكلەرنى مۇۋاپىق سېلىپ تەم كىرگۈزىمىز.
2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ئۆستىگە ئاق شېكىرىدىن مۇۋاپىق سېلىپ تېز قوچۇپ، كۆپكەشكەندە توخۇ گۆشىنى سېلىپ قورۇپ، بىرئاز تۈز، جياڭىيۇ، سۇ قۇيۇپ قايىنتىمىز، ئاندىن كۆپكەنى ئېلىۋېتىپ، ئۆستى- گە شاكال بەدیيان، زەنجىۋىل، كاۋاۋىچىن قاتارلىق دورا - دەرمەكلەردىن مۇۋاپىق مىقداردا سالىمىز، مۆتىدىل ئوتتا توخۇ گۆشىنى تولۇق پىشۇ-

تەبئىتى:

ئىسىسىق.

تۇڭۇچۇش قورۇقلىرى

رۇپ، تېتىقۇ بىلەن ئازراق شېكەر سېلىپ ئارىلاشتۇرۇپ، چوڭقۇراق
تەخسىگە سۈيى بىلەن ئالساق بولىدۇ.

قاو چۈجك

干煽仔鴨

خۇرۇچلىرى: چۈجىنىڭ پەش گۆشىدىن (ئۇستىخانىسىز) 500

گرام، سۇيىغىدىن بىر كىلوگرام؛ زەنجىۋىل، غولپىياز، قۇرۇتۇلغان ئۇچلۇق قىزىلمۇچ، سامساق، تۆز، كاۋاۋىچىن ئۇنى، ئاقمۇچ ئۇنى، ئاق كۈنջۈت، سېرىق ھاراق، تېتىتقۇ قاتارلىقلاردىن مۇۋاپىق مقداردا.

ئېتىش ئۇسۇلى: 1. چۈجە گۆشىنى سوقا چىلان چوڭلۇقىدا توغرايىمىز، غولپىياز، قۇرۇتۇلغان ئۇچلۇق قىزىلمۇچلارنى قوناق چوڭلۇقىدا، زەنجىۋىل، سامساقلارنى يالپاقي توغرايىمىز. توخۇ گۆشىگە زەنجىۋىل سۇيى، جىائىخۇ، كاۋاۋىچىن ئۇنى، سېرىق ھاراق، تۆز قاتارلىقلارنى سېلىپ، ئارىلاشتۇرۇپ تەم كىرگۈزىمىز.

2. قازانغا ياغ قۇيۇپ، ئالتە دەرىجە قىزىتىپ، توخۇ گۆشىنى سېلىپ، قاتۇرۇپيراق قورۇپ چوپىلىغا ئالىمиз. قازاندا ئازاراق ياغ قالدۇرۇپ، ئۇستىگە قۇرۇق قىزىلمۇچ، كاۋاۋىچىن سېلىپ قورۇپ، ئۆتكۈر پۇراق چىققاندا، غولپىياز، زەنجىۋىل، سامساقلارنى، ئاندىن توخۇ

تەبئىتى:

قۇرۇق ئىسىق.

تۇشۇقۇشلىق قورۇقلىرى

گۆشىنى سېلىپ، تېز - تېز قورۇپ، ئاخىرىدا تۇز، ئاقمۇچ ئۇنى، تېتىتى - قۇ، كۈنջۈت سېلىپ، بىرنهچە ئۆرۈپ، تەخسىگە ئالساق بولىدۇ.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىغان مەۋە، كۆكتاتىلارنىڭ تەبئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

洋葱 پىياز

تەبئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام پىيازدا 1.8 گرام ئاقسىل، 8 گرام قەنت، 40 مىللەگرام كالتسىي، 50 مىللەگرام فوسفور، 1.8 مىل-لىگرام تۆمۈر، ئاز مىقداردا كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە ۋىتامىن C، ماڭنىي، مانگان، سىنک، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ھەزمىنى ياخشىلاش، ئىشىق قايتۇرۇش، بەلغەم بوشىتىش، تېرىنى پارقىرىتىش، باهنى قۇقۇچىلىمەش، سۈيدۈكىنى، ھەيزىنى راۋانلاشتۇرۇش، يۇقىرى قان بېسىمنى، قاندىكى مایىنى تۆۋەنلىد-تىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: ئىسىق مىزاج كىشىلەر كۆپ ئىستېمال قىلىسا زىيان قىلىدۇ، يەل پېيدا قىلىدۇ.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

土豆、洋芋、马铃薯

بەرەنگە (ياخىو)

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام بەرەنگىدە 2.3 گرام ئاقسىل، 0.7 گرام ياغ، 16 گرام قىنت، 11 مىللېگرام كالتسىي، 0.9 مىللېگرام تۆمۈر، ئاز مىقداردا كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C ۋە Cu، Mn، Mg قاتارلىق مىكرو ئېلىمپېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تەركىبىدىكى ئوزۇقلۇقلار ئالىمغا قارىغاندا 3.5 ھەسسه كۆپ بولۇپ، ئوزۇقلۇق مول بولغان كۆكتاتىلاردىن ھېسابلىنىدۇ. ئاسان ھەزىم بولىدۇ. شۇڭا ئاشقازان، 12 بارماق ئۈچھەي يارىسى بارلارنىڭ ياخشى ئوزۇقى. بۇرەك كېسىلىدىن كېلىپ چىققان سۇلۇق ئىشىشىققا مەنپەئەت قىلىدۇ.

ئەسکەرتىش: بىخ سۈرۈپ قالغان بەرەنگىنى يېسە زەھەرلەپ قويىدۇ.

تاتلىق بەرەنگە 红薯

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام تاتلىق بەرەنگىدە 1.8 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 29.5 گرام قىنت، 1.6 گرام يىرىك تالا، 23 مىللېگرام كالتسىي، 39 مىللېگرام فوسفور، 0.4 مىللېگرام تۆمۈر، 1.31 مىللېگرام كاروتىن، 26 مىللېگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن

B_2 ، ۋىتامىن PP، ماڭنىي، سىنك، مىس، مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: بىدەنگە ئوزۇق بولىدۇ، تەرەتنى راۋان قىلىدۇ، ماددىلارنى سۈزۈش خۇسۇسىتىگە ئىگە.

ئەسکەرتىش: ئاشقازان كىسلاتسىنى كۆپەيتىپ زەردىنى قايىتىدۇ. دىئابىت بىمارلىرىغا ماس كەلمىدۇ. داغ پەيدا بولغان تاتلىق بىرەنگە ئادەمنى زەھەرلىپ قويىدۇ.

تۇرۇپ (ئاق تۇرۇپ، كۆك تۇرۇپ، قىزىل تۇرۇپ) 萝卜

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام تۇرۇپتا 0.9 گرام ئاقسىل، 0.1 گرام مای، 5 گرام قەنت، 1 گرام يىرىك تالا، 49 مىللەگرام كالتسى، 26 مىللەگرام فوسفور، 0.5 مىللەگرام تۆمۈر، 20 مىللەگرام كاروتىن، 21 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP قاتارلىقلار ۋە مانگان، مىس، سىنك، ماڭنىي قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ھەزىمنى ياخشىلاش، يەل ھەيدەش، سۈيدۈك ھەيدەش، ئىچىنى يۇمىشىتىش، ئىشىق قايتۇرۇش، يوّتەل توختىتىپ بەلغەم بوشىتىش خۇسۇسىتىگە ئىگە. يېڭى تەتقىقات نەتىجىسىدىن قارىغاندا تۇرۇپ تەركىبىدە راك پەيدا قىلغۇچى ماددىلارنى پارچىلايدىغان فېرمېنت بولۇپ، راكنىڭ ئالدىكىمەن. ئۇنىڭدىن

باشقا ھەممە خىل تۈرۈپتا كراخمال فېرىمېنلى دەپ ئاتىلىدىغان ماددا بولۇپ، ئۇ ھەزم ئورگانلىرىنىڭ پائالىيەتىنى ياخشلاپ، ئىشتىهانى ئاچىدۇ. كۆك تۈرۈپ تەركىبىدە خرون مېمى دېيىلىدىغان بىر خىل فېرىمېنلىت بولۇپ، ئۇنىڭ ماي ۋە كراخمالنى سۈمۈرۈش ئىستېمال قىلىدۇ. كۈچلۈك، قان مېمى يۈقىرى ۋە سېمىز كىشىلەرنىڭ ئىستېمال قىلىدۇ. شىغا بەكمۇ مۇۋاپىق كېلىدۇ. لېكىن، تەبىئىتى باشقا تۈرۈپلاردىن ھۆلرەك بولۇپ، بۆرەك مېيىنى سىيرىدۇ. شۇڭا، بۆرىكى ئاجىز كىشىلەر ئىستېمال قىلىماسىلىقى ياكى ئاز ئىستېمال قىلىشى كېرەك. قىزىل تۈرۈپنىڭ ئۇنداق تەسىرى يوق. شۇڭا، بۆرىكى ئاجىز كىشىلەر ئىستېمال قىلىسىمۇ زىيىنى يوق.

سامساق 大蒜

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام سامساقتا 4.5 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 1.1 گرام بېرىك تالا، 27.6 گرام قەنت، 39 مىللىگرام كالتسىي، 117 مىللىگرام فوسفور، 1.2 مىللىگرام توْمۇر، 30 مىللىگرام كاروتين، ۋىتامىن B، ۋىتامىن C ۋە سىنك، مىس، ماڭنىي قاتارلىق مىكرو ئېلىپېنلىلار بار.

خۇسۇسىيىتى: چىرشكە قارشى تۈرۈش، جاراھەتلەرنى تازىلاش، ئارتۇق ھۆللۈكىنى قۇرۇتۇش، يەل تارقىتىش، ھەزىمنى ياخشلاش،

سپازىمنى بوشىتىش، ئىممۇنلىقلىرىنى كۈچەيتىش، قاندىكى خولېسپەرنى تۆۋەنلىتىش، يۇقىرى قان بېسىمنى چۈشۈرۈش، يۈرەكىنى كۈچەيتىپ، يۈرەك رىتىمىنى ئاستىلىتىش، راكنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: ئاشقازان ۋە 12 بارماق ئۈچەي يارىسى، بوزاسىر كېسىلى بارلارغا ماس كەلمەيدۇ. سەپرا كۆپەيتىۋېتىدۇ، ھامىلىدارلارغا زىيان قىلىدۇ.

غولسامساق 蒜薹

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام غولسامساقتا 2.1 گرام ئاقسىل، 0.4 گرام ماي، 8 گرام قەنت، 1.8 گرام يىرىك تala، 29 مىللەگرام كالتىسى، 44 مىللەگرام فوسفور، 1.4 مىللەگرام تۆمۈر، 280 مىللەگرام كاروتىن، 35 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ۋە مانگان، مىس، سېلىن، سىنك، ماگنىي قاتارلىق مىكرو ئېلىمپېننەلار بار.

خۇسۇسىتى: قاندىكى ماينى تۆۋەنلىتىش، تاجىسىمان يۈرەك كېسىلى، ئارتىرىسىنىڭ بونقىسىمان قېتىشى ۋە قان نۆكچىسى ھاسىل بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ ئىستېمال قىلسا كۆرۈش ئىقتىدارى تەسىرگە ئۇچرايدۇ. ھەزىم قىلىشى ناچار كىشىلەر ئازاراق ئىستېمال قىلىش كېرەك. جىڭىر ئىقتىدارى ئاجىز كىشىلەر ئىستېمال قىلماسلىقى كېرەك.

غولپىياز 大葱

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: هەر 100 گرام غولپىياز 1.7 گرام ئاقسىل، 0.3 گرام ياغ، 6.5 گرام قەنت، 1.3 گرام يېرىك تala، 29 مىللىگرام كالتسىي، 38 مىللىگرام فوسفور، 0.7 مىللىگرام تۆمۈر، 38 مىللىگرام كاروتىن، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن E وە ۋىتامىن C، ماڭنىي، سىنك، سېلىن، مىس وە مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تەرلىتىش، ئىششىق قايتۇرۇش، ھەيزىنى، سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇش، بەدەننى، باھنى قۇۋۇتىلەش، يۇقىرى قان بېسىمنى چۈشۈرۈش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ تەرلىيدىغان وە ئاشقازان، ئۈچىيىدە كېسىلى بارلار كۆپ ئىستېمال قىلماسالىقى كېرەك. ھەسەل بىلەن بىلە ئىستېمال قىلىشقا بولمايدۇ، يەل پەيدا قىلىدۇ.

پالەك 菠菜

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام پالەكتە 2.6 گرام ئاقسىل، 0.3 گرام ياغ، 4.5 گرام قەنت، 1.7 گرام يېرىك تala، 66 مىللىگرام كالتسىي، 47 مىللىگرام فوسفور، 29 مىللىگرام تۆمۈر، 292 مىللىگرام كاروتىن، 32 مىللىگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن PP، مانگان، مىس،

سىنك، ماڭنىي قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قىزىتىما پەسىيىتىش، تەرتەنلىك يۈمىشىتىش، سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇش رولى بار.

ئەسکەرتىش: تەركىبىدە چۆپ كىسلاطاسى كۆپ بولۇپ، ئالدىن قايىناق سۇغا بېسىۋېتىپ ئىشلىتىش كېرەك. ئىجى سورۇپ كەتكەنلىمەر، تال، ئاشقازارنى ئاجىزلار، بۆرەك ئىقتىدارى ئاجىزلار، بۆرەك ياللۇغى بولغانلار ئىستېمال قىلماسلىقى كېرەك.

韭菜   كۈدە

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام كۈدە 2.4 گرام ئاقسىل، 0.4 گرام ياغ، 4.6 گرام قەنت، 1.4 گرام يىرىك تala، 42 مىللىگرام كالتىسي، 38 مىللىگرام فوسفور، 13 مىللىگرام تۆمۈر، 141 مىللىگرام كاروتىن، 24 مىللىگرام ۋىتامىن C ۋە ۋىتامىن₁B₁، ۋىتامىن₂B₂، ۋىتامىن PP ھەم مانگان، ماڭنىي، سىنك، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار، گۈڭگۈرلتۈك بىرىكمىلىر بار.

خۇسۇسىتى: توسالغۇلارنى ئېچىش، ئىشىق قايتۇرۇش، تەرتەنلىك يۈمىشىتىش، زەھەرنى قايتۇرۇش، جىڭەر ۋە بۆرەكىنى قۇۋۇتلىمەش، بوقا اسېرنىڭ قېنىنى توختىتىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: ئىسىق يەل پەيدا قىلىدۇ، قورساقنى ئېسىپ قويىدۇ. ئىسىق مىراج كىشىلەرگە زىيان قىلىدۇ.

يۇمغاقسۇت (ئاشكۆكى) 芫荽、香菜

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام يۇمغاقسۇتتە 1.8 گرام ئاقسىل، 0.4 گرام ياغ، 6.2 گرام قەنت، 1.2 گرام يېرىك تala، 101 مىللىگرام كالتسىي، 49 مىللىگرام فوسفور، 2.9 مىللىگرام تۆمۈر، 11.6 مىللىگرام كاروتىن، 48 مىللىگرام ۋىتامىن C ۋە ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ھەم ماڭنىي، سىنەك، يود، مىس، مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلېمپىنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قان خىلىتىنىڭ ئۆتكۈزۈكىنى پەسەيتىش، سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، ئاغرېق پەسەيتىش، قان توختىتىش، ئىشىھانى ئېچىش، ناماق سىڭدۇرۇش، قىزىتىما قايتۇرۇش رولى بار.

خەس (ئوسۇڭ) 莴笋

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام خەستە 1 گرام ئاقسىل، 0.1 گرام ياغ، 2.8 گرام قەنت، 0.6 گرام يېرىك تala، 23 مىللىگرام كالتسىي، 48 مىللىگرام فوسفور، 0.02 مىللىگرام كاروتىن، 4 مىللىگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ھەم تۆمۈر، ماڭنىي، سىنەك،

سېلېن، مىس قاتارلىق مىкро ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قاننى تازىلاش، سېپارانى نورمالاشتۇرۇش، توسالغۇلارنى ئېچىش، سۈيدۈكىنى راۋانلاشتۇرۇش رولى بار.

ئەسکەرتىش: سوغۇقچان كىشىلەر كەمەركە ئىستېمال قىلىشى كېرەك. غولىغا قارىغاندا يوپۇرمىقىدا ئوزۇقلۇق مول. شۇڭا يوپۇرمىقىنىمۇ ئىستېمال قىلغان ياخشراق.

تەرخەمدەك 黄瓜

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام تەرخەمەكتە 0.8 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 2.9 گرام قەنت، 0.5 گرام يىرىك تالا، 24 مىللەگرام كالتىسي، 24 مىللەگرام فوسفور، 0.5 مىللەگرام تۆمۈر، 26 مىللەگرام كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە ۋىتامىن C، مىس، مانگان، سىنك، سېلېن، ماڭنىي قاتارلىق مىкро ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: سېپارانىڭ ئۆتكۈرلۈكىنى پەسەيتىش، قىزىتىمىنى پەسەيتىش، چىراينى گۈزەلەشتۇرۇش، چوڭ - كىچىك تەرتەتنى راۋانلاشتۇرۇش، خولبىستېرىنى تۆۋەنلىتىش رولى بار.

پىدىگەن 茄子

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسسىق.

تەبىئىتى، تەركىبى وە خۇسۇسىتى

تەركىبى: 100 گرام پىدىگەنде 2.3 گرام ئاقسىل، 0.1 گرام ياغ، 5.4 گرام قەنت، 33 مىللەگرام كالتسىي، 28 مىللەگرام فوسفور، 0.4 گرام تۆمۈر، 1.9 گرام يېرىك تالا، 0.04 مىللەگرام كاروتىن، 7 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ھەم مانگان، سىنک، ماڭنىي، سېلىپن، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قان كۆپىيىش، ئىشىق قايىتىرۇش، تەرهەتنى راۋانلاشتۇرۇش، مېڭىنى قۇۋۇچتىلەش رولى بار.

قىزىللمۇچ 红辣椒

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام قىزىللمۇچتا 1.3 گرام ئاقسىل، 0.4 گرام مای، 8.9 گرام قەنت، 3.2 گرام يېرىك تالا، 37 مىللەگرام كالتسىي، 95 مىللەگرام فوسفور، 1.4 مىللەگرام تۆمۈر، 1.60 مىللەگرام كاروتىن، 44 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ھەم سىنک، مانگان، سېلىپن، ماڭنىي، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تەرلىتىش، ماددىلارنى تارقىتىش، توسالغۇلارنى ئېچىش، ئىشتەوانى ئېچىش، ھەزم قىلىشقا ياردىم بېرىش رولى بار.

كۆكمۇچ 青椒

تەبىئىتى: ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام كۆكمۇچتا 1.5 گرام ئاقسىل، 0.3 گرام ماي، 5.8 گرام قەنت، 2.1 گرام يېرىك تala، 0.73 مىللىگرام كاروتىن، 15 مىللىگرام كالتسىي، 33 مىللىگرام فوسفور، 0.7 مىللىگرام تۆمۈر، 62 مىللىگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP، 9.6 مىللىگرام يود، مىس، مانگان، ماگنىي، سېلىپن قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قىزىلمۇچ بىلەن ئوخشىشپ كېتىدۇ.

ئەسكەرتىش: كۆك - قىزىلمۇچلارنىڭ ھەممىسى قىزىتىش، تىرىلىتىش، غىدىقلاش خۇسۇسىتىنگە ئىنگە. شۇڭا ئاشقازان كېسىلى، 12 بارماق ئۈچەي يارىسى بارلار، بۇۋاسىر ۋە سەزگۈرلۈكى ئېشىپ كەتكەنلەر ئېھتىيات بىلەن ئىستېمال قىلىشى كېرەك.

چوکا پۇرچاچ 豇豆

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام چوکا پۇرچااقتا 2.4 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 4 گرام قەنت، 53 مىللىگرام كالتسىي، 63 مىللىگرام فوسفور، 13 گرام يېرىك تala، 1 مىللىگرام تۆمۈر، كاروتىن، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

خۇسۇسىتى: ئىچىنى يۈمىشىتىپ، يىدل ھېيدەش، مېڭىنى ۋە بەدەننى قۇرۇۋەتلەش رولى بار.

菜花 ئاقچىچەك

تەبىئىتى: مۆتىدىل.

تەركىبى: 100 گرام ئاقچىچەكتە 2.1 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 4.6 گرام قەنت، 23 مىللەگرام كالتىسى، 47 مىللەگرام فوسفور، 1.1 مىللەگرام تۆمۈر، 30 مىللەگرام كاروتىن، 61 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ھەم مانگان، مىس، سىنك، ماڭنىي قاتارلىق مىکرو ئېلېمېنلىلار بار.

خۇسۇسىتى: قانىنى تازىلاش، قان بۇزۇلۇش كېسىلىنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار. قالغان خۇسۇسىتى كاللهەك يېسىۋېلەك بىلەن ئوخشاش.

西兰花 كۆكچىچەك

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام كۆكچىچەكتە 4.1 گرام ئاقسىل، 0.6 گرام مای، 4.3 گرام قەنت، 1.6 گرام يىرىك تالا، 67 مىللەگرام كالتىسى، 72 مىللەگرام فوسفور، 1 مىللەگرام تۆمۈر، 72 مىللەگرام كاروتىن، 51 مىللەگرام ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن E، ۋىتامىن A ھەم ماڭنىي، مانگان، سىنك، سېلىپن، مىس قاتارلىق

مىكرو ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: كۆكچىچەكتىكى ۋىتامىنلار، بولۇپىمۇ ۋىتامىن C بىلەن ۋىتامىن A نىڭ مىقدارى باشقا كۆكتاتالارغا قارىغاندا كۆپ بولۇپ، جىڭىر ئىقتىدارىنى كۈچەيتىش، كۆرۈش قۇقۇقىنى ياخشىلاش، تەرتەتنى راۋانلاشتۇرۇش رولى بار.

بېدە كۆكى 首蓿

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: بېدە كۆكىنىڭ تەركىبىدە ئازراق ئاقسىل ۋە ئادەم ئورگانىزملەرى ياسىيالمايدىغان لىزىن كىسلاقاتىسى قاتارلىق 18 خىل ئاممونىي كىسلاتا، B گۈزۈپا ۋىتامىنلار، ۋىتامىن E، ۋىتامىن PP بار. يەنە كالتسىي، تۆمۈر، مىس، ماڭنىي قاتارلىق مىنېرال ماددىلار بار.

خۇسۇسىتى: تەرتەتنى راۋان قىلىش، قان كۆپەيتىش، قان ئايلىنىشنى ياخشىلاش، بىدەنى سەمرىتىش رولى بار.

يېسسى پۇرچاق 扁豆

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام يېسسى پۇرچاقتا 25.3 گرام ئاقسىل، 0.40 گرام ياغ، 6.9 گرام قەنت، 6.5 گرام يىرىك تالا، 30 مىللەگرام

تەبىئىتى، تەركىبى وە خۇسۇسىتى

كاروتىن، 137 مىللىگرام كالتسىي، 218 مىللىگرام فوسفور، 19.2 مىللىگرام تۆمۈر، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP وە ماڭنىي، سىنك، مىس، مانگان، سېلىپن قاتارلىق مىكرو ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قاننىڭ ھاسىل بولۇشىنى ئىلگىرى سۈرۈش، قان قەنتىنى تۆۋەنلىتش، راكنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

سەۋزە 胡萝卜

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: سەۋزىنىڭ تەركىبىدە قەنت، كاروتىن، ۋىتامىن A، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C، ئاقسىل، مېۋە يېلىمىي وە ئادەم بەدىنىگە زۆرۈر مىكرو ئېلىمېنتلار بار. كاروتىن (سەۋزە جەۋھەرى) نىڭ مىقدارى ئەڭ كۆپ بولۇپ، بەدەنگە سۈمۈرۈلگەندىن كېيىن ۋىتامىن Aغا ئايلىنىدۇ.

خۇسۇسىتى: رەئىس ئەزىزلىنى وە ئاشقازاننى قۇۋۇچتەيدۇ، مەنىنى كۆپەيتىدۇ، تەرتەنلى يۈمىشىتىدۇ، سۈيدۈك ھېيدىمەيدۇ، بىلغەم بوشىتىدۇ.

西红柿、番茄 شوخلە (پەمىدۇر)

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: شوخلىنىڭ تەركىبىدە قەنت، ئورگانىڭ كىسلالاتار،

ڦىتامىن C، ڦىتامىن 1₁ B، ڦىتامىن 2₂ B، ڦىتامىن PP، شوخلا جەۋەھىرى ۋە مىنپەرنى ماددىلار بار.

خۇسۇسىتى: سۈيدۈك ماڭدۇرىدۇ، ئىشتىھى ئاچىدۇ، ھەزىمگە ياردەم بېرىدۇ، قەۋزىيەتنى بوشتىدۇ. يېڭى تەتقىقات نەتىجىسىدىن قارىغاندا، ئەرلەر شوخلىنى كۆپ ئىستېمال قىلىپ بەرسە مەزى بېزى ياللۇغى بولۇشنىڭ ئالدىنى ئالىدىكەن.

白菜 يېسۋىلەك

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: يېسۋىلەكىنىڭ تەركىبىدە ھەر خىل ڦىتامىنلار، كالتسىي، تۆمۈر، فوسفور، مولىبدېن قاتارلىق ئېلىمېنتلار ۋە كۆپ مىقداردا يېرىك تالا بار.

خۇسۇسىتى: ھەزىمنى ياخشىلایدۇ، قان پېيدا قىلىدۇ، ئاشقازانغا مەنپەئەت قىلىدۇ، ئۈچەي يوللىرىنى راۋان قىلىدۇ.

圆白菜 يېسۋىلەك

تەبىئىتى: ھۆل ئىسسىق.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

تەركىبى: كاللهاك يېسىۋىلەكىنىڭ تەركىبىدە ۋىتامىن C بىلەن ۋىتامىن B گۈزۈپپىدىكى ۋىتامىنلار، كاروتىن، هەر خىل ئامىنۇ كىسلاتا ۋە مىكرو ئېلىمپىنتلار، ئاقسىل قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: سۈيدۈك، ھېيزىنى راۋانلاشتۇرىدۇ، توسابالغۇلارنى ئاچىدۇ.

كەرەپىشە 芹菜

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: كەرەپىشنىڭ تەركىبىدە قەنت، يىرىك تala، هەر خىل ۋىتامىنلار، ئانئورگانىك تۆزلار بار. كالتىسىي بىلەن فوسفورنىڭ مىقدارى باشقا كۆكتاتلارغا نىسبەتنىن كۆپرەك.

خۇسۇسىتى: توسابالغۇلارنى ئاچىدۇ، يەللەرنى تارقىتىدۇ، ئىششىق ياندۇرىدۇ، سۈيدۈك، ھېيزىنى راۋان قىلىدۇ.

زەنجىۋەل 生姜

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: زەنجىۋەلنىڭ تەركىبىدە ئۈچۈچان ماي، زەنجىۋەل

جەۋەھەرى، ھەر خىل ئامىنۇ كىسلاقاتىسى، كراخمال قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئىشتىوانى ئاچىدۇ، ھەزىمنى ياخشىلايدۇ، يەل تارقىتىدۇ، جىڭەرنىڭ تو سالغۇلىرىنى ئېچىپ ئارتۇق قوبۇق ھۆللۈكلىرىنى قۇرۇتىدۇ، خۇشلۇق كەلتۈردى.

ماش ئۇندۇرمىسى 豆芽

ئۇندۇرمە ئادەتتە سېرىق پۇرچاق ئۇندۇرمىسى ۋە كۆك ماش ئۇندۇرمىسى دەپ ئىككى خىل بولىدۇ. ئۇلار تەركىبىدە ئوزۇقلۇق ماددىلار بىرقەدەر مول بولۇپ ئىككى خىل ئۇندۇرمە تەركىبىدىكى تەركىبلىر پەرقلىنىدۇ.

تەبىئىتى: سوغۇق.

تەركىبى: كۆك ماش ئۇندۇرمىسىنىڭ 100 گرامىدا 3.2 گرام ئاقسىل، 0.1 گرام ماي، 3.7 گرام قەنت، 0.8 گرام يىرىك تala، 23 مىللىگرام كالتسىي، 51 مىللىگرام فوسفور، 0.9 مىللىگرام تۆمۈر، 20 مىللىگرام كاروتىن، ۋىتامىن₁ B، ۋىتامىن₂ B، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C ۋە ماگنىي، سىنک، مىس، مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلىمېنتلار بار. سېرىق پۇرچاق ئۇندۇرمىسىنىڭ ھەر 100 گرامىدا 11.5 گرام ئاقسىل، 2 گرام ماي، 7.1 گرام قەنت، 68 مىللىگرام كالتسىي، 102 مىللىگرام فوسفور، 1.8 مىللىگرام تۆمۈر، كاروتىن، ۋىتامىن₁ B، ۋىتامىن₂ B، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C ۋە ماگنىي، سىنک، مىس،

تەبىئىتى، تەركىبى وە خۇسۇسىتى

مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ئۇندۇر مىللەر تەرتەنى راۋان قىلىدۇ، ئىسسىق سەپرانى ھېيدەيدۇ.

ئەسكەرتىش: تال، ئاشقا زىنى ئاجىز كىشىلەر ئازراق ئىستېمال قىلىش كېرەك.

蘑菇 گۈمبەمەدەك

تەبىئى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام گۈمبەمەدەكتە 2.9 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 4.6 گرام قەنت، 2.3 گرام يېرىك تala، 8 مىللەگرام كالتىسى، 66 مىللەگرام فوسفور، 1.3 مىللەگرام توْمۇر، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C ۋە سىنك، مىس، يود، ماڭنىي قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار. قۇرۇتۇلغان گۈمبەمەدەكتە سورتىنىڭ 1.4 گرامدىن ئوخشىما سلىقىغا قاراپ 12 گرامدىن 35 گرامغىچە ئاقسىل، 6.4 گرامدىن 23 گرامدىن 60 گرامغىچە قەنت بولىدۇ.

خۇسۇسىتى: كۆزنى روشنەن قىلىش، ئوزۇق بولۇش، قان بېسىمنى توْۋەنلىتىش، جىڭەر قېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، راكنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

قارا قېرىنقاۋلاق 黑木耳

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسسىق.

تەركىبى: 100 گرام قارا قېرىنقاۋلاقتا 10.6 گرام ئاقسىل، 0.2 گرام ياغ، 65.5 گرام قەدت، 29.9 گرام يىرىك تالا، 247 مىللىگرام كالتسىي، 291 مىللىگرام فوسفور، 97.4 مىللىگرام تۆمۈر، 152 مىللىگرام ماڭنىي، 100 مىللىگرام كاروتىن، ۋىتامىن E، ۋىتامىن B، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ۋە سېلىپن، سىناك، مىس، مانگان قاتارلىق مىкро ئېلىپېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قان كۆپەيتىش، بەدەننى قۇۋۇھتلەش، راكفا قارشى تۇرۇپ، مېڭە ۋە ئۆپىكىنىڭ خىزمىتىنى ياخشىلاش، چىراينى گۈزەللەشتۈرۈش، تەرتەنلىك راۋان قىلىش رولى بار.

ئاق قېرىنقاۋلاق 白木耳

تەبىئىتى: مۆتىدىل.

تەركىبى: 100 گرام ئاق قېرىنقاۋلاقتا 10 گرام ئاقسىل، 1.4 گرام ياغ، 63.3 گرام قەدت، 30.4 گرام يىرىك تالا، 36 مىللىگرام كالتسىي، 369 مىللىگرام فوسفور، 4.1 مىللىگرام تۆمۈر، 54 مىللىگرام ماڭنىي، 50 مىللىگرام كاروتىن، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىيىتى

ۋىتامىن E ۋە سىنك، سېلىپن، مانگان قاتارلىق مىكرو ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىيىتى: خىلىت ھاسىل قىلىش، ئۆپىكىنى سىلىقلاش، ئاشقارانى ئاسراش، يىلىكىنى تولۇقلاش، يۈرەكنى كۈچەيتىش، بەدەنباڭ ئىممۇننىتىپ ئىقتىدارىنى يۈقرى كۆتۈرۈش رولى بار.

لامىنارىيە 海带

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام لامىنارىيەدە 8.2 گرام ئاقسىل، 0.1 گرام ياغ، 56.2 گرام قەنت، 117 مىللەگرام كالتسىي، 216 مىللەگرام فوسفور، 150 مىللەگرام تۆمۈر، كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە 0.3 ~ 0.7 گرامغىچە يود ھەم ماڭنىي، مانگان، سىنك، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىيىتى: قان بېسىمنى تۆۋەنلىتىش، ھەزىمنى ياخشىلاش، سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش، ئورگانىزىمىدىكى يود كەملىكىنى تولۇقلاب پۇقاقنىڭ ئالدىنى ئېلىش، غەيرىي تەبىئىي بەلغەم خىلىتىنى تازىلاش، بەدەندىكى ئارتۇق ماددىلارنى ھەيدەش رولى بار.

تۆخۇم تۆخۇمى

تەبىئىتى: تۆخۇم ئېقى سوغۇق، سېرىقى ئىسىق.

تەركىبى: شاكلىدىن ئايىرلىغان 100 گرام تۆخۇمدا 13.3 گرام ئاقسىل، 11.2 گرام ياغ، 1.6 گرام قەنت، 56 مىللىگرام كالتسىي، 230 مىللىگرام فوسفور، 27 مىللىگرام تۆمۈر، 800 خەلقئارا بىرلىك ۋىتامىن A، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن D، ۋىتامىن E ھەم يود قاتارلىق مىكرو ئېلىمپېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ئوزۇق بولۇش، بەدەتنى قۇۋۇھتلەش، مېڭىنى قۇۋۇھتلەش، باھنى قۇۋۇھتلەش رولى بار.

چامغۇر 恰玛菇、芫菁

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: چامغۇرنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل، مای، قەنت، كراخمال، خولىن، مىنپىرال ماددىلار، ۋىتامىن PP، B₁، B₂، A قاتارلىق ماددىلار بار.

خۇسۇسىتى: ئۆپكىنى تازىلاش، مىزاجنى تەڭشەش، بەلغەم بوشىتىش، روھنى جانلاندۇرۇش، ئىشتىهانى ئېچىش، مەنیيىنى كۆپييتىش، كۆزنى قۇۋۇھتلەش، سۈيدۈك ھەيدەش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ يېسە قورساقنى ئېسىدۇ.

كاؤا 南瓜

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: هەر 100 گرام كاؤا تەركىبىدە 0.5 گرام ئاقسىل، 0.3 گرام ياغ، 6 گرام قەنت، 11 مىللەگرام كالتسىي، 9 مىللەگرام فوسفور، 0.1 مىللەگرام تۆمۈر، 2.4 مىللەگرام كاروتىن، 0.05 مىللەگرام ۋىتامىن B₁، 0.6 مىللەگرام ۋىتامىن B₂، 4 مىللەگرام ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىيىتى: دىئابىت كېسەللىكىگە پايدىلىق ئىكەنلىكىنى كەشلەر ئوزۇقلۇنىش ئەمەلىيىتى جەريانىدا بىلىپ، ھازىرغىچە كاۋىدىن ئۇنۇملۇك پايدىلىنىپ كېلىۋاتىدۇ.

西瓜

تاۋۇز

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: تاۋۇزنىڭ تەركىبىدە گلۈكۈزا، فرۇكتوزا، ساخاروزا، فوسفات كىسلاتا، ئاقسىل، ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن A، كۆپ خىل ئامىنۇ كىسلاتا، كالتسىي، تۆمۈر، فوسفور قاتارلىق ئېلىمېنتلار بىلەن يىرىك تالا قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: بەدەنگە ھۆللىۈك يەتكۈزۈدۇ، قان ۋە سەپرانىڭ ئۆتكۈرلۈكىنى پەسەيتىدۇ، ئۇسسوژلۇقنى پەسەيتىدۇ، سۈيدۈك ھېيدىدەدۇ.

苹果

ئالما

تەبىئىتى: تاتلىقى ھۆل ئىسىق، چۈچۈمىلى قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: ئالمنىڭ تەركىبىدە ئالما كىسلاتاسى، لىمون كىسلاتاسى، تانىن كىسلاتاسى، كالىي، فوسفور، تۆمۈر، كالتسىي قاتارلىق ئېلىمېنتلار ھەم ۋىتامىن A، ۋىتامىن B، ۋىتامىن C، فرۇكتوزا، مېۋە يېلىمى، يۈمىشاق تالا قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: خۇشلۇق كەلتۈرىدۇ، مېڭە، يۈرەك، جىڭەرنى قۇز ۋەتلەيدۇ، يۆتمەل پەسەيتىدۇ.

تەبىئىتى، تەركىبىل ۋە خۇسۇسىتى

梨

نەشپۇت

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: نەشپۇتنىڭ تەركىبىدە قەنتىلەر، ئالما كىسلاطاسى، لىمون كىسلاطاسى، ۋىتامىن B_1 , ۋىتامىن B_2 , ۋىتامىن C, ۋىتامىن PP قاتارلىقلار، كاروتىن ۋە منېرىال ماددىلار بار.

خۇسۇسىتى: كۆڭۈلگە ھۈزۈر بېغىشلايدۇ، يۈرەكىنى، مېڭىنى قۇۋۇچتىلەيدۇ، ئۆپكىنى ياشارتىپ بەلغىمنى بوشتىدۇ.

桃子

شاپتۇل

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: شاپتۇلنىڭ تەركىبىدە قەنتىلەر، ئالما كىسلاطاسى، لىمون كىسلاطاسى، كالتسىي، تۆمۈر، فوسفور قاتارلىق ئېلىمېنلىلار، كاروتىن، ۋىتامىن B_1 , ۋىتامىن B_2 , ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: تەرەتنى يۇمىشتىدۇ، قان ۋە سەپرانىڭ ئۆتكۈرلۈ- كىنى پەسەيتىدۇ، ئاشقازان ۋە جىڭىرنى قۇۋۇچتىلەيدۇ.

甜瓜 قوغۇن

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: قوغۇنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل، ماي، قەنت، كالتسىي، تۆمۈر، فوسفور، كاروتىن، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئوزۇقلۇق تولۇقلالىدۇ، قان كۆپىتىدۇ، ھۆللۈك يەتكۈزىدۇ، تېرىنى سىلىقلاشتۇرىدۇ.

酸石榴

ئاچچىق ئانار

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: ئاچچىق ئانارنىڭ تەركىبىدە قەنت، ئالما كىسلاطاسى، لىمون كىسلاطاسى، تانىن، ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: سەپرانىڭ ئۆتكۈرلۈكىنى پەسەيتىدۇ، ئىسىقتنى بولغان ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ، جىڭىر ھارارتىنى پەسەيتىدۇ.

تەبىئىتى، تەركىبى وە خۇسۇسىتى

تاتلىق ئانار 甜石榴

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىسىق.

تەركىبى: تاتلىق ئانارنىڭ تەركىبىدە قەنت، ئالما كىسلاراتاسى،

ليمون كىسلاراتاسى، تاننن، ۋىتامىن C قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: يۈرەك، جىڭەر، باھنى قۇۋۇچتلەيدۇ، سۈيىدۇك

ھېيدەيدۇ، قان كۆپەيتىدۇ، ھاراھتنى پەسەيتىدۇ، يۆتەل پەسەيتىدۇ.

ليمون، ئاپېلسىن، ماندارىن، ئاق ئاپېلسىن

柠檬、橘子、柚子、橙子

تەبىئىتى: سوغۇق.

تەركىبى: بۇ مېۋىللەرنىڭ تەركىبىدە ۋىتامىن C، ۋىتامىن B،

ۋىتامىن A قاتارلىق ۋىتامىنلار، ليمون كىسلاراتاسى، مىنپىرالنى ماددىلار،

تالا، ئائئورگانىڭ تۈزلار، كالتسىي، فوسفور، تۆمۈر قاتارلىق ئېلىمېنلار بار.

خۇسۇسىتى: مىزاجنى تېتىك قىلىدۇ، قويۇق شىلىمىشىق خىلىتلارنى يوقىتىدۇ، جىڭەرنى قۇۋۇچتلەيدۇ.

ئەسکەرتىش: ليمون، ئاپېلسىن، ماندارىن، ئاق ئاپېلسىن ھەممىسى

بىر ئائىلە - بىر ئۇرۇقداشتىكى ئوخشىمايدىغان تۈر، خۇسۇسىتى ئاساسەن ئوخشىشىپ كېتىدۇ.

بىراق، ليمون ھەممىدىن كۈچلۈك.

草莓

بۆلجۈرگەن

تەبىئىتى: هۆل سوغۇق.

تەركىبى: بۆلجۈرگەننىڭ تەركىبىدە قەنت، ۋىتامىن C، ۋىتامىن B گۈزۈپېسىدىكى ۋىتامىنلار، ھەر خىل مىنپىرالار بار.
خۇسۇسىتى: سەپرانىڭ ھارارتىنى پەسەيتىپ، ياللىغۇ قايتۇرىدۇ، زەھەر قايتۇرىدۇ، قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ.

红枣

چىلان

تەبىئىتى: هۆل سوغۇق.

تەركىبى: چىلاننىڭ تەركىبىدىكى ۋىتامىن D نىڭ مىقدارى بارلىق مېۋىللەرنىڭ ئالدىدا تورىدۇ. ئۇنىڭدا يەنە ئاقسىل، قەنت، ئورگانىڭ كىسىلاتا، شىلىمشىق ماددا، ۋىتامىن A، B، C، P لار، كالتسىي، فوسفور، تۆممۇر قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئاشقازان خىزمىتىنى ياخشلايدۇ، شۆلگەي پەيدا قىلىدۇ، قان پەيدا قىلىدۇ، روھنى تىنچلاندىرۇدۇ، بەدەنگە ئوزۇق بولىدۇ.

تەبىئىتى. تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

葡萄

ئۈزۈم

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: ئۈزۈمنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل، قەنت، كالتىسي، فوسفور، تۆمۈر، كاروتين، ۋىتامىن A، ۋىتامىن B، ۋىتامىن C، ۋىتامىن PP قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئۈزۈق بولىدۇ، قان كۆپىيتسىدۇ، غەيرىي تەبىئىي بەلغىم ۋە سەۋدا خىلىتلىرىنى پېشۈردى.

木瓜

بېھى

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: بېھىنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل، ياغ، قەنت، ھەر خىل مىنپىرنى ماددىلار، كاروتين، ۋىتامىن B، ۋىتامىن C، ۋىتامىن D ۋە ئالما كىسلاقاتاسى، لىمون كىسلاقاتاسى قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: سەپرا خىلىتىنىڭ ئۆتكۈرلۈكىنى پەسىيتسىدۇ، جىگىر، ئاشقازاننى قۇۋۇچتىمىدۇ، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىدۇ، سۈيدۈك ھەيدىدۇ.

芒果

مانگو

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: مانگونىڭ تەركىبىدە ۋىتامىن C، ۋىتامىن B₆، ۋىتامىن B₂، قەنەت، ئاقسىل، كاروتىن قاتارلىق ئوزۇقلۇق ماددىلار ۋە كۆپ خىل ئورگانىك كىسلاطالار يار.

خوْسُوسِيَّتى: خوشلۇق كەلتۈرىدۇ، سەمەرتىدۇ، قان كۆپەيتىدۇ، باھنى قۇۋۇچتلىمېيدۇ.

猕猴桃 شایتولی مایمۇن

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: مايىمۇن شاپتۇلىنىڭ تەركىبىدە ۋىتامىن C، ماي، ناتىرىسى، كالىسى، فوسفور قاتارلىق ماددىلار بار.

خُوْسُوسِيَّتى: تەشناالقىنى پەسىتىدۇ، قىزىتمىنى ياندۇرىدۇ.
قاندىكى ماینى تۆۋەنلىتىپ، قان بېسىمنى چۈشۈرىدۇ. زۇكامنىڭ
ئالدىنى ئالىدۇ.

沙枣 حگدہ

تەبئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: جىگدىنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل، قەنت، بەزى ئورگانىڭ كىسلاتا، ئاز مىقداردا تانىننىن ۋە شىلىمىشىق سۈيۈقلۈقلۈر بار.

خۇسۇسىتى: كۆڭۈنى ئاچىدۇ، بەدەننى قۇۋۇتلىھىدۇ،
تىنچلاندۇردى، سۇيىدۇك ھېيدىدۇ، مەمنىنى كۆپپىيتىدۇ.

دانلىق زرائىتلار

بۈغداي ئۇنى 白面

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام بۈغداي ئۇنىدا 9.9 گرام ئاقسىل، 1.8 گرام ياغ، 74.6 گرام كاربون سۇ بىرىكمىلىرى، 38 مىللېگرام كالتسىي، 268 مىللېگرام فوسفور، 4.2 مىللېگرام تۆمۈر، قىمنت، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: قانىنى كۆپىيىش، تېز ھەزمىم بولۇش، مىزاجنى تەڭشەش رولى بار.

ئەسكەرتىش: ياخشى پىشۇرۇپ يېيىش كېرەك. چۈنكى، ياخشى پىشىغان بۈغداي ئۇنى تامىقى قورساقنى ئېسىدۇ، ئاشقازاننى ئاغرىتىدۇ، يەل پەيدا قىلىدۇ. ئالاھىدە ئاق ئۇن تەركىبىدە B گۈرۈپپا ۋىتامىنلار كەم، شۇڭا ئالاھىدە ئاق ئۇننى ئاز ئىستېمال قىلىش كېرەك.

گۈرۈچ 大米

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام گۈرۈچتە 7.4 گرام ئاقسىل، 0.8 گرام ياغ، 77.2 گرام كاربون سۇ بىرىكمىلىرى، 0.7 گرام يېرىك تالا، 813 مىللېگرام كالتسىي، 110 مىللېگرام فوسفور، 2.3 مىللېگرام تۆمۈر،

قەنەت، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە ماگنىي، مانگان، مىنس، سىنك قاتارلىق مىكرو ئېلىپىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تېز ھەزمىم بولۇش، ياخشى خىلىت ھاسىل قىلىش، ئىچ سۈرۈشنى توختىتىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: سۇت ۋە شېڭەر بىلەن ئىستېمال قىلسا، مەننىنى كۆپىيىتىپ باھنى قۇۋۇچەتلىدىو.

قوناق 玉米

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام قوناقتا 9 گرام ئاقسىل، 3.1 گرام ياغ، 74.7 گرام كاربون سۇ بىرىكمىلىرى، 4.3 گرام يېرىك تالا، 22 مىللىگرام كالتسىي، 329 مىللىگرام فوسفور، 6.3 مىللىگرام تۆمۈر، قەنەت، كارو-تن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە ماگنىي، مانگان، مىنس، سىنك قاتارلىق مىكرو ئېلىپىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ئىشتىهانى ئېچىش، قان بېسىمنى چۈشۈرۈش، قاننى نورماللاشتۇرۇش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ ئىستېمال قىلسا، سەۋادىي قان پېيدا قىلىدۇ، قەۋزىيەت پېيدا قىلىدۇ.

نومى گۈرۈچى 糯米

تەبىئىتى: مۆتىدل.

تەبىئىتى، تەركىبى وە خۇسۇسىتى

تەركىبى: 100 گرام نومى گۈرۈچىدە 7.3 گرام ئاقسىل، 1 گرام مای، 0.8 گرام يېرىك تالا، 77.5 گرام كاربون سۇ بىرىكىملىرى، 26 مىللىگرام كالتسىي، 113 مىللىگرام فوسفور، قىمنت، ۋىتامىن B، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP وە ماڭنىي، مانگان، سىنك، مىس، سېلىپن قاتارلىق مىكرو ئېلىپىمىتىلار بار.

خۇسۇسىتى: تال، ئاشقازان، ئۆپكىگە مەنپەئەت قىلىدۇ.

نوقۇت 鷹嘴豆

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: 100 گرام نوقۇتنا 23 گرام ئاقسىل، 1.8 گرام ياغ، 6.5 گرام قىمنت، 5.9 گرام تالالىق ماددا، 84 مىللىگرام كالتسىي، 400 مىللىگرام فوسفور، كاروتىن، ۋىتامىن B، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP وە ماڭنىي، مانگان، ماكنىي قاتارلىق مىكرو ئېلىپىمىتىلار بار.

خۇسۇسىتى: ئىستېمال قىلىنىدىغان دانلار ئىچىدە نوقۇت ئەڭ ياخشىسى بولۇپ، تەبىئىي ھارارەتنى قۇۋۇتلىش، بۇرەكىنى، بەدەننى سەمرىتىش، ياخشى قان پىمیدا قىلىش، سۈيدۈكىنى، ھەيزىنى راۋانلاشتۇرۇش، باھنى قۇۋۇتلىش خۇسۇسىتىلىرىگە ئىگە.

سېرىق پۇرچاڭ 黃豆

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام سېرىق پۇرچاقتا 36.3 گرام ئاقسىل، 18.4 گرام ياغ، 1.7 گرام يېرىك تالا، 25.3 گرام كاربون سۇ بىرىكمىلىرى، 367 مىللىگرام كالتسىي، 571 مىللىگرام فوسفور، 11 مىللىگرام تۆمۈر، قەنت، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە سىنك، مانگان، ماگنىي، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلىپىننەلار ۋە فلاۋون بار.

خۇسۇسىتى: زەھەر قايىتۇرۇش، قان بېسىمنى تۆۋەنلىتىش، كۆزنى روشنلەشتۈرۈش، قاندىكى قەنتىنى تۆۋەنلىتىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: دانلار ئىچىدە ئاقسىل مىقدارى ئەڭ كۆپ، قۇۋۇقتى يۇقىرى بولسىمۇ، كۆپ ئىستېمال قىلىسا يەل پىيدا قىلىدۇ.

كۆك ماش 绿豆

تەبىئىتى: ھۆل سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام كۆك ماشتا 23 گرام ئاقسىل، 0.8 گرام ماي، 59 گرام كارбون سۇ بىرىكمىلىرى، 49 مىللىگرام كالتسىي، 268 مىللىگرام فوسفور، 3.2 مىللىگرام تۆمۈر، قەنت، كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ۋە ماگنىي، مانگان، سىنك، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلىپىننەلار بار.

خۇسۇسىتى: قان بېسىمنى چۈشۈرۈش، ئىسىق ئۆتۈپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، بەدەننى قۇۋۇچتىلەش، سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ ئىستېمال قىلىسا ئاشقازاننى بۇزىدۇ ھەم كۆپتۈرىدۇ.

كراخمال 淀粉

كراخمال ئادهتتە ماش، پۇرچاق تۈرىدىكىلەردىن تەبىيارلىنىدىغان بولۇپ، تەبىئىتى، تەركىبى ئاساسەن كۆك ماش، پۇرچاق بىلەن ئوخشاش بولۇپ، ئۇنى كۆپىنچە ھاللاردا بەلگىلىك سۇدا قاينىتىپ، ئۇيۇرتۇپ دىرىلداق (لەڭپۈلۈڭ) ئېتىپ ئىستېمال قىلىمىز. ئەتىيار پەسىلىدە كۆپەك ئىستېمال قىلىنىدۇ، چۈنكى ئۇ قۇرۇق ئىسسىققا پايدىلىق. بىراق، كۆپ ئىستېمال قىلسا، ئاشقازاننى بۈزىدۇ، ھەزمىم بولۇشى قىيىن.

ماش ئۇيما (دۇفۇ) 豆腐

تەبىئىتى: سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام ماش ئۇيمىدا 8 ~ 12 گرامغىچە ئاقسىل، 3.7 گرام ياغ، 0.4 گرام يىرىك تالا، 4.2 گرام قەنت، 164 مىللەگرام كالتسىي، 119 مىللەگرام فوسفور، 1.9 مىللەگرام تۆمۈر، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP ۋە ماگنىي، سىنک، مىس، مانگان، سېلىن، يود قاتارلىق مىكرو ئېلىپېنلىلار بار.

خۇسۇسىتى: ئورۇقلۇتىش، قاندىكى قەنت مىقدارىنى تۆۋەنلىتىش، قانىنى سۇيۇلدۇرۇش، قىزىتىما قايتۇرۇش، خىلىت ھاسىل قىلىپ، ئۇسۇزلىقنى بېسىش رولى بار.

يەر ياخىقى (خاسىڭ) 花生

تەبىئىتى: مۆتىدىل.

تەركىبى: 100 گرام يەر ياخىقىدا 24.8 گرام ئاقسىل، 44.3 گرام ياغ، 21.7 گرام قەنت، 39 مىللەگرام كالتسىي، 324 مىللەگرام فوسفور، 2.1 مىللەگرام تۆمۈر، 178 مىللەگرام ماگنىي، 5.5 گرام يىرىك تالا، 30 مىللەگرام كاروتىن، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP، ۋىتامىن C ۋە ۋىتامىن E، ۋىتامىن K ۋە يود، مانگان، سىنەك قاتارلىق مىكرو ئېلىپىنلىلار بار.

خۇسۇسىتى: ئىشىقىلارنى تارقىتىش، ماددىلارنى تازىلاش، سۈيدۈكىنى، ھەيزىنى راۋان قىلىش، ئىچكى ئەزادىكى ئارتۇق نەرسىلەرنى تازىلاپ چىقىرىش رولى بار.

ئەم تەڭشىكۈچ ۋە دورا - دەرىمكلەر

تېتىقۇ
味精

بۇ ئاساسلىقى مىكرو ئورگانىزملارنىڭ ئاشلىقلارنى ئېچىتىشىدىن
هاسىل بولىدىغان ھازىرقى زامان تەم تەڭشىكۈچ بولۇپ، ئاساسلىق
تەركىبى ناترىي گلۇتامات، بۇ ئالاھىدە ئىشتىها ئاچقۇچى تەم پەيدا
قىلىدۇ. ناترىي گلۇتامات يۇقىرى تېمىپېراتۇرىدا ئۇزاق تۇرسا
پارچىلىنىپ، زەھەرلىك ماددا هاسىل قىلىدۇ. شۇڭا ئىشلەتكەندە شورپا،
قورۇمىلارنى ئۇسۇش ئالدىدىلا سېلىش كېرەك ھەم ئازراق ئىشلەتكەغا
ياخشى، ھامىلىدارلىق مەزگىلىدىكى ئاياللارنىڭ، بۇۋاقلارنىڭ تامىقىغا
ئىشلەتمىگەن ياخشى. قان بېسىمى يۇقىرى كىشىلەر ياشانغانلارمۇ
ئىمكاڭىدەر ئىشلەتمىگەن تۆزۈك. ئۇنىڭ تەركىبىدە ناترىي مىقدارى
يۇقىرى بولۇپ، قان بېسىمنى ئۇرلىتىۋېتىدۇ.

تەركىبى: 100 گرام تېتىقۇدا 0.2 گرام سۇ، 40.1 گرام ئاقسىل،
0.2 گرام ياغ، 26.5 گرام قەنت، 100 مىللەگرام كالتسىي، 4 مىللەگرام
فوسفور، 1.2 مىللەگرام تۆمۈر، ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن
PP ۋە ماڭنىي، سىنەك، مىس، مانگان، سېلىپن قاتارلىق مىكرو
ئېلىپېنتلار بار.

ئاچچىقسىۇ (سېركە) 醋

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: ئاچچىقسىۇنىڭ ئاساسلىق تەركىبى سېركە كىسلاطاسى بولۇپ، ئەڭ ياخشى ئاچچىقسىۇدا 8 پىرسەنت سېركە كىسلاطاسى بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا 2.1 گرام ئاقسىل، 2.5 گرام قەنت، 16.5 مىللىگرام كالتسىي، 95 مىللىگرام فوسفور، 6 مىللىگرام تۆمۈر ۋە B گۇرۇپپا ۋىتامىنلار، ماگنىي، مانگان، سېلېن، يود، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تاماق سىڭىدورۇش، ئىشتىهانى ئېچىش، قان بېسىمنى تۆۋەنلىقىش، ئاشقازان، ئۈچھى تولغاڭ تاياقچە باكتېرىيىسىنى تىزگىنلەش رولى بار.

جياڭىۇ 酱油

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام جياڭىۇدا 3.6 گرام ئاقسىل، 17.2 گرام قەنت، 67 مىللىگرام كالتسىي، 20.4 مىللىگرام فوسفور، 8.6 مىللىگرام تۆمۈر ۋە ۋىتامىن B_1 ، ۋىتامىن B_2 ، ۋىتامىن PP ھەم ماگنىي، مىس، يود، مانگان، سىنک قاتارلىق مىكرو ئېلېمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: تاماق، قورۇمىسالارغا تەم كىرگۈزۈش، قىزارلىش، ئىشتىهانى ئېچىش رولى بار.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

كاۋاۋىچىن 花椒

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: 100 گرام كاۋاۋىچىندا 6.7 گرام ئاقسىل، 8.9 گرام ماي، 6.65 گرام قەنت، 28.7 گرام يىرىك تالا، 639 مىللىگرام كالتسىي، 69 مىللىگرام فوسفور، 140 مىللىگرام كاروتين، 23 مىللىگرام ۋىتامىن A، 8.4 مىللىگرام تۆمۈر، 111 مىللىگرام ماڭنىي، 13.7 مىللىگرام يود ۋە مانگان، سىنك قاتارلىق مىكرو ئېلىمپېننلار، ۋىتامىن B₁، ۋىتامىن B₂، ۋىتامىن PP لار بار.

خۇسۇسىتى: هەزىمنى ياخشىلاش، ئاشقازان، يۈرەك ۋە مېڭىنى قۇۋۇتلهش، ئاغرىق پەسىيىتش، توسالغۇلارنى ئېچىش، دائم ئىشلەتسە دوۋسۇندا تاش پىيدا بولۇشنىڭ ئالدىنى ئېلىش رولى بار.

زىرە 孜然

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: 100 گرام زىرەدە 3 پىرسەنت ئەترابىدا ئۈچۈچان ماي بار.

خۇسۇسىتى: ئاشقازاننى قىزىتىش، جىڭىرنى قۇۋۇتلهش، يەل تارقىتىش، سۈيدۈكىنى ۋە ھەيزىنى راۋان قىلىش، قۇرۇتۇش، بۇزۇق ماددىلارنى پارچىلاش رولى بار. بۇنىڭ تەركىبىدىكى ئۈچۈچان ماي باكتىرىيە ۋە زەمبۇرۇغۇلارنى كۈچلۈك تىزگىنلەش تەسىرىگە ئىگە.

شاڭال بەدىيان 八角茴香

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: شاڭال بەدىياننىڭ تەركىبىدە 5 پىرسەنت ئەتراپىدا ئۈچۈچان ماي، ئاقسىل، دېۋىرقاي قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئاشقازاننى قۇۋۇچتلەش، ھەزىمنى ياخشىلاش، يەل ھەيدەش، سۈيدۈكىنى راۋان قىلىش رولى بار.

ئاقمۇچ، قارىمۇچ 黑、白胡椒

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەركىبى: ئاقمۇچ - قارىمۇچلارنىڭ تەركىبىدە قارىمۇچ ئىشقارى، ئۈچۈچان ماي قاتارلىقلار بار.

خۇسۇسىتى: ئاشقازاننى قۇۋۇچتلەپ، ھەزىمنى ياخشىلاش، يەلنى يوقىتىش، بىلخەم بوشىتىش، پېي - نېرۋىلارنى قۇۋۇچتلەش، بەدەننى قىزىتىش، ھۆللۈكىنى قۇرۇتۇش، يۈرەكىنى قوزغىتىش، تېرىگە جۇلا بېرىش رولى بار.

ئارپىبەدىيان 小茴香

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىسىق.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

تەركىبى: ئارپىبەدىيانىڭ تەركىبىدە ئۇچۇچان ماي، ئاقسىل، ياغ ۋە ۋىتامىنلار، كراخمال قاتارلىق ماددىلار بار.

خۇسۇسىتى: قان سەپرانىڭ ھارارتىنى پەسەيتىش، قىزىتىما قايتۇرۇش، قۇرۇتۇش، توصالغۇلارنى ئېچىش، ئاشقازاننى قۇۋۇتەلەش، كۆزنىڭ كۆرۈش قۇۋۇتىسىنى ئاشۇرۇش، سۈبىدۇكىنى راۋان قىلىش، زەھەر قايتۇرۇش رولى بار.

تۇز (ئاش تۇزى) 食盐

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: تۇزنىڭ ئاساسلىق تەركىبى ناتربى خلور، ئۇنىڭدىن باشقا يەنە كالتسىي، تۆمۈر، سىنگ، مىس، مانگان، سېلپىن، يود قاتارلىق مىкро ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ھەزىمنى ياخشىلاش، يەل ھەيدەش، تەرتىنى يۇمىشتىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: قان بېسىمى بار كىشىلەر ئاز ئىستېمال قىلىش كېرەك. ئادەتتە، كۈندىلىك ئىستېمال قىلىش مىقدارى $3 \sim 8$ گرامغىچە بولسا مۇۋاپىق، كۆپ ئىستېمال قىلسا، قان بېسىم كېسىللەتكىنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىدغان ياغلار

ئۆسۈملۈك ياغلىرىدا ماي كىسلاقاتىسىنى ئۆز ئىچىگە ئالغان ياغ مىقدارى 100 پىرسەنتكە يېتىدۇ. ھەممىسىنىڭ تەركىبىدە ئاقسىل بولمايدۇ. ئاز ساندا مىكرو ئېلىپىمنىلار ۋە مايدا ئېرىيىدىغان ۋىتامىنلار بولىدۇ. ئۇلارنىڭ كېلىش مەنبەسىنىڭ ئوخشىمىاسلىقىغا ئاساسەن تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىيەتلەرىنىدە پەرقىلەر مەۋجۇت. تۆۋەندە كۆپ ئىستېمال قىلىنىدغان ئۆسۈملۈك ياغلىرىنى قىسىقچە تونۇشتۇرمىز.

زىغىر يېغى 胡麻油

تەبىئىتى: ھۆل ئىسىق.

تەركىبى: 100 گرام زىغىر يېغىدا 100 پىرسەنت ياغ، 389.9 مىللىگرام ۋىتامىن E، 3 مىللىگرام كالتسىي، 0.2 مىللىگرام تۆمۈر، 5 مىللىگرام فوسفور، مانگان، ماگنىي، سىنك، مىس قاتارلىق مىكرو ئېلىپىمنىلار بار.

خۇسۇسىيەتى: ھارارت پەسىيەتىش، ئىچكى - تاشقى ئىشىشىقلارنى ياندۇرۇش، توصالغۇلارنى ئېچىش رولى بار.

ئەسکەرتىش: كۆپ ئىستېمال قىلسا، كۆزنىڭ كۆرۈش قۇۋۇقتىنى ئاجىزلاشتۇرىدۇ. ئۇرۇق بېزىنىڭ خىزمىتىنى ئاجىزلاشتۇرىدۇ.

تەبىئىتى، تەركىبى ۋە خۇسۇسىتى

قوناق يېغى 玉米油

تەبىئىتى: قۇرۇق سوغۇق.

تەركىبى: 100 گرام قوناق يېغىدا 99.2 پىرسەنت ياغ، 0.2 پىرسەنت سۇ، 50.94 مىللىگرام ۋىتامىن E، 1 مىللىگرام كالتسىي، 1.4 مىللىگرام تۆمۈر، 18 مىللىگرام فوسفور، مىس، سىنك، مانگان، ماڭنىي قاتارلىق مىкро ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: قان تومۇرلاردىكى توپالغۇلارنى ئېچىش، مادددىلارنى يۇمىشتىش، قان بېسىمنى نورماللاشتۇرۇش رولى بار.

يەر ياخىقى يېغى 花生油

تەبىئىتى: مۆتىدىل.

تەركىبى: 100 گرام يەر ياخىقى يېغىدا 99.9 پىرسەنت ياغ، 0.1 پىرسەنت سۇ، 42.06 مىللىگرام ۋىتامىن E، 12 مىللىگرام كالتسىي، 15 مىللىگرام فوسفور، 2.9 مىللىگرام تۆمۈر ۋە مانگان، سىنك، ماڭنىي، مىس قاتارلىق مىкро ئېلىمېنتلار بار.

خۇسۇسىتى: ئوزۇق بولۇش، قېرىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش، تالنى ساغلاملاشتۇرۇپ، ئۆپكىنى نەمدەش، بەدەندىكى ماددىلارنى پىشۇرۇپ سورۇش رولى بار.

قوي يېغى 羊油

تەبىئىتى: قۇرۇق ئىسىق.

تەركىبى: كۆيدۈرۈلمىگەن قوي يېغىنىڭ 100 گرامدا 88 گرام ياغ، 4 گرام سۇ، 110 مىللىگرام خولېسترونل، 33 مىللىگرام ۋىتامىن A، 8 گرام قەنت، 18 مىللىگرام فوسفور، 1 مىللىگرام تۆمۈر بار. كۆيدۈرۈلگىنىدە 99 گرام ماي، 0.1 گرام سۇ، 0.9 گرام قەنت، 107 مىللىگرام خولېسترونل بار.

خۇسۇسىتى: ئۇچىينى سىلىقلالىدۇ، تەرهتنى راۋان قىلىدۇ. داغ يوقىتىدۇ، بەدەننى ئىسىتىدۇ، قان بېسىمنى يۇقىرى كۆتۈرىدۇ.

ئەسکەرتىش: قوي يېغىنىڭ قۇرۇق ئىسىقلقى بەك يۇقىرى بولۇپ، مىزاجى قۇرۇق ئىسىق كىشىلەرگە ماس كەلمەيدۇ، خولېست-رول مىقدارى يۇقىرى بولۇپ قاندىكى خولېسترونل يۇقىرى ئادەملەرگە مۇۋاپىق ئىمەس.

كۆپ ئىستېمال قىلىنىغان گۈشلر

توخۇ گۆشى 鸡肉

تەبىئىتى: مېكىياننىڭ گۆشى ئىسىققا مايىل مۇتىدىل، خوراز-نىڭ قۇرۇق ئىسىق. خورازنىڭ گۆشىگە قارىغاندا مېكىياننىڭ گۆشى ياخشىراق.

تەركىبى: ھەر 100 گرام توخۇ گۆشىدە 74 گرام سۇ، 23.3 گرام ئاقسىل، 1.2 گرام ياغ، 11 مىللىگرام كالتسىي، 190 مىللىگرام فوسفور، 1.5 مىللىگرام تۆمۈر، 0.03 مىللىگرام ۋىتامىن₁، 0.09 مىللىگرام ۋىتامىن₂، 8 مىللىگرام ۋىتامىن PP قاتارلىقلار بار. ئۇ-نىڭدىن سىرت يەنە ۋىتامىن A، C، E لار ۋە نۇرغۇن مىكرو ئېلىپىمىنتلار بار. توخۇ گۆشىدە قەدت تەركىبى يوق. 100 گرام توخۇ گۆشىدىن 104 كيلوكالورييە ئېپىرگىيە (قۇۋۇت) ھاسىل بولىدۇ.

خۇسۇسىتى: ئۇمۇمن، توخۇ گۆشى يەڭىل، سىڭىشلىق بولۇپ، ئوزۇقلۇق قىممىتى يۇقىرى. يېڭى قان پەيدا قىلىش، قۇۋۇت بولۇش، مېڭە، يۈرەك، ئاشقازان، جىڭەر قاتارلىق رەئىس ئەزالارنىڭ ئىقتسىدارنى كۈچەيتىش، بەدەننىڭ ئىممۇننىپت ئىقتىدارنى ئاشۇرۇش، باھنى قۇۋۇتلىش، چىراينى، ئاۋازنى ياخشىلاش قاتارلىق خۇسۇسىيەتلەر-كە ئىكە. توخۇ گۆشى قان بېسىمى يۇقىرى ۋە قاندا ماي ماددىسى يۇقدىرى كىشىلەرنىڭ ئىستېمال قىلىشىغا بەكمۇ مۇۋاپىق كېلىدۇ.

图书在版编目(CIP)数据

烤鸡美味：维吾尔文 / 麦海提江编. —乌鲁木齐: 新疆
人
民出版社, 2007.7
(饮食制作丛书)
ISBN 978-7-228-11028-5

I . 烤 … II . 麦 … III . 鸡肉 - 菜谱 — 维吾尔语 (中国少
数民族语言) IV . TS972.125

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2007) 第 104904 号

策 划	艾克巴尔·艾力
编 著	麦海提江·肉孜
责任编辑	艾克巴尔·艾力
美术编辑	米尔扎提·阿布都拉·塔吉
责任校对	再米拉·裴达依, 赛娜瓦尔·伊布拉音
摄 影	米尔扎提·阿布都拉·塔吉, 木合塔尔·米吉提
版面制作	桔热提·阿西木, 米尔扎提·阿布都拉·塔吉
出版发行	新疆人民出版社
地 址	乌鲁木齐市解放南路 348 号
电 话	0991-2827472
邮政编码	830001
经 销	各地新华书店
印 刷	新疆一龙印刷有限公司
开 本	880×1230 1/32
印 张	3.75
版 次	2007 年 7 月第 1 版
印 次	2008 年 8 月第 2 次印刷
印 数	5001-10000 册
定 价	12.00 元
